

Музичне мистецтво

Хрестоматія з музичного репертуару для виконання

3-4 клас

Харків
2021

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Золотарьова О.І., Ткемаладзе З.П.

Музичне мистецтво

Хрестоматія з музичного репертуару для виконання

3–4 клас

Харків
2021

УДК 378.016:78.(072)
М 90

Укладачі:

Золотарьова О. І., викладач вищої категорії, старший викладач Харківського педагогічного фахового коледжу, кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Ткемаладзе З. П., викладач-методист, старший викладач Харківського педагогічного фахового коледжу, кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Рецензенти:

Білостоцька О. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Дмитрієва Л. О., учителя музичного мистецтва, заступник директора з навчально-виховної роботи ХЗОШ I-III ступенів №140.

М 90Музичне мистецтво: хрестоматія музичного репертуару для виконання, 3-4 клас / укладачі: О. І. Золотарьова, З. П. Ткемаладзе; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2021. – 87,[1] с.

Хрестоматію музичного репертуару для виконання укладено відповідно до програми з предмету «Музичне мистецтво 3-4 класів ЗЗСО» з метою вдосконалення фахової підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва зі спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво).

У хрестоматії представлено нотний матеріал для використання на уроках у 3-4 класах ЗЗСО, надано методичні поради здобувачам освіти до проведення уроків музичного мистецтва у період практики, наведено приклади календарно-тематичних планів. Дана хрестоматія стане в нагоді студентам відповідного фаху педагогічних ЗВО під час вивчення дисциплін «Практикум з дитячого репертуару», «Методика викладання музичного мистецтва у ЗЗСО», при підготовці до навчальної практики у ЗЗСО та вчителям музичного мистецтва у початкових класах.

УДК 378.016:78.(072)

*Затверджено на засіданні НМР Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Протокол № від _____ 2021р.)*

© КЗ «ХГПА» ХОР, 2021

© Золотарьова О. О., Ткемаладзе З.П. 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
МЕТОДИКА РОЗУЧУВАННЯ ПІСНІ (Методичні настанови)	6
ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ	10
Музичне мистецтво. 3-й клас (за підручником О. В. Лобової)	10
Музичне мистецтво. 4-й клас (за підручником Л. С. Аристової, В. В. Сергієнко)	14
Музичне мистецтво. 4-й клас (за підручником О. В. Лобової)	17
МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ.	20
М. Ведмедеря. Добрий день, матусю-Україно! Слова Н. Рубальської	20
Вийшли в поле косарі (українська народна пісня)	21
Ой на горі та женці жнуть (українська народна пісня)	22
Сіяв мужик просо (українська народна пісня).	23
Ю. Шевченко. Диво-місто навпаки. Слова Ф. Млинченка	24
Їотилася торба з великого горба (гра в піжмурки)	26
Їотику сіренський (українська народна пісня в обробці М. Вериківського)	27
М. Лисенка. Пісні з опери «Коза-дереза»	28
Пісня Лисички	28
Пісня Кози	29
Пісня Вовчика	30
Пісня Рака	31
О. Злотник. Ухтимко. Вірші О. Вратарьова	32
І. Танчак. Добрий день, людям на землі. Вірші І. Танчака	34
Полька (чеська народна пісня)	36
Вийди, вийди, Іванку (українська народна пісня)	37
А. Улицька. Траляляй. Вірші А. Качана	38
Янчику-подолянчику (українська народна пісня)	39
І. Танчак. Вітерець. Вірші І. Танчака	40
Півник (латиська народна пісня (переклад Л. Клименко))	41
А. Олейнікова. Наша вчителька. Вірші Н. Іванової	42
Е. Гріг. Захід сонця. Переклад з норвезької М. Яскулка	43
Г. Гусейнлі. Курчатка. Вірші Т. Муталлібова	44
Прогулянка з батьком (індонезійська народна пісня)	45
М. Глинка. Гуде вітер вельми в полі. Вірші В. Забіла	46
М. Ведмедеря. Здрастуй, школо! Слова Ф. Пантова	47
Р. Роджерс. До-ре-мі	48
В. Лепеша. Поспішай до школи. Слова В. Зінчені	49
О. Зозуля. Осінь. Слова К. Перелісної	50
М. Ведмедеря. Україна. Слова Н. Іванюк	51

Заграй мені, скрипалю (українська народна пісня)	52
Ой ходить сон (українська народна пісня)	53
О. Лобова. Колискова школі. Музика і слова О. Лобової	54
В. Лепешко. Кобзарська слава. Слова О. Вовненко	55
Їхав козак за Дунай (українська народна пісня)	56
Д. Січинський. Чом, чом, чом, земле моя. Слова В Лебедової.	57
О. Лобова. Прощання з журавлями. Слова О. Лобової	58
М. Ведмедеря. Молитва. Слова К. Перелісної	59
Я. Степовий. Зоре моя вечірняя. Слова Т. Шевченка	60
М. Глинка. Не щебечи соловейку. Слова В. Забіли	61
Грицю, Грицю, до роботи (українська народна жартівлива пісня)	62
Господарство (українська народна пісня)	63
Л. Яценко. Новорічна пісенька. Слова Л. Яценка	64
Є. Карпенко. Їжачки зелені. Слова В. Степанова. Переклад О. Лобової	65
Гарний танець гопачок (українська народна пісня)	66
А. Житкевич. Чобітки мої червоні. Слова А. Житкевича	67
Танок (українська народна пісня).	68
О. Зозуля. А метелиця... Слова В. Ярмуша	69
Л. Кніпер. Чому ведмідь узимку спить. Слова О. Коваленкова	70
Подояночка (українська народна пісня)	71
Б. Савельєв. Танцюйте сидячи. Слова М. Пляцковського. Переклад Л. Горлача . . .	72
М. Ведмедеря. Це моя Україна. Слова А. Камінчука	74
Гей, там на горі Січ іде... (стрілецька пісня).	75
Р. Рустамов. Пісня про барабанщика. Слова В. Товаркова. Переклад В. Бойка . . .	76
А. Житкевич. Музика землі. Слова А. Житкевича	78
І. Кириліна. Засмутилось кошеня. Слова П. Воронька	80
В. Шаїнський. Усмішка. Слова М. Пляцковського	82
ПІСЛЯМОВА	84
ДОДАТКИ	85
ЛІТЕРАТУРА	87

ПЕРЕДМОВА

Мистецтво, з яким ми щоденно зустрічаємось, слухаємо, вивчаємо та виконуємо, є наймогутнішою силою впливу на людину. Учні, особливо початкової школи, люблять вивчати та виконувати пісні. Колективне виконання пісень об'єднує дітей, привчає їх до спільних дій, до колективного переживання змісту пісні.

Велика відповідальність стоїть перед учителем – з перших занять привчати учнів до красивого і виразного співу. Насамперед, сам вчитель повинен вміти виразно виконати пісню, намагаючись викликати у дітей зацікавленість, відповідний емоційний відгук, бажання її слухати, вивчати та виконувати.

Методика розучування вокальних творів має свої особливості для кожної вікової групи тих, хто навчається. Кінцевий результат, успіх роботи над піснею залежить від того, як учитель розуміє сутність і мету роботи щодо розучування та виконання пісні, наскільки сам захоплений нею, відчуває красу пісні.

Методичні рекомендації мають на меті ознайомити та забезпечити вчителя музичного мистецтва методикою навчання співу та додатковими матеріалами для успішного розучування та виконання пісень.

Посібник містить нотний текст пісень програмного репертуару, методичні рекомендації щодо розучування пісенного репертуару, орієнтовне календарно-тематичне планування уроків музичного мистецтва, емоційні характеристики музики та біографії композиторів, авторів пісень.

Даний навчально-методичний посібник стане в нагоді студентам відповідного фаху педагогічних ЗВО під час вивчення таких дисциплін, як «Практикум з дитячого репертуару», «Методика викладання музичного мистецтва у ЗЗСО», при підготовці до навчальної практики у ЗЗСО та вчителям музичного мистецтва у початкових класах.

МЕТОДИКА РОЗУЧУВАННЯ ПІСНІ (Методичні настанови)

Хоровий спів — один з найулюбленіших видів музичної діяльності дітей. Його значення різноманітне: сприяє розвиткові не лише музичних здібностей і голосу дитини, а й мислення, мовлення, розширенню словникового запасу. Хоровий спів, викликаючи в молодших школярів яскраві емоції, впливає на естетичні і моральні почуття.

Значну роль у навчанні співу відіграють правильно сформовані співацькі навички. Як відомо, навички — це закріплені, автоматизовані прийоми і способи роботи, що є складовими моментами в складній, свідомій діяльності.

Результати досліджень, проведених науковцями, дають підставу стверджувати, що співацькі навички забезпечуються лише через відповідність реального звучання і внутрішніх музично-слухових уявлень учнів. Внутрішні музично-слухові уявлення пов'язані з руховими і створюють настроєність у рухах, готовність до певних дій, що відповідають художньому завданню.

Вокальними навичками є співацька установка, дихання, звукоутворення і звуковедення, дикція й чистота інтонування.

Співацька установка, створюючи сприятливі умови для виразного співу, забезпечує зручне положення корпусу, голови, правильне відкривання рота під час співу. Від неї залежать дихання і звукоутворення; крім того, вона дисциплінує дітей, є першою організуючою ланкою колективного співу.

Під час співу важливе значення має дихання. Уміння чи невміння дихати позначається на якості звуку, чистоті інтонування й на інших характеристиках хорового звучання. Розрізняють три види співацького дихання: грудне, діафрагматичне і грудодіафрагматичне (останнє

вважають найраціональнішим). Педагоги-музиканти зазначають, що слід не акцентувати увагу дітей на диханні, а виробляти його в процесі навчання поступово, у комплексі з іншими вокальними навичками.

Співацьке звукоутворення і звуковедення багато в чому залежить від співацької установки й дихання; якщо ці навички не сформовано, робота над звукоутворенням навряд чи буде успішною. Формувати в голосі дітей співочість, навчити їх «тягти» звук — одне з головних завдань вокального виховання. Від чіткого вимовляння голосних і приголосних звуків залежить розвиток у голосі дзвінкості й рівності — важливих властивостей співацького голосу.

Важливою умовою хорового звучання є точне виконання звуків за висотою, тобто стрій і співацька інтонація. Хороший стрій у хорі залежить від того, якою мірою розвинений музичний слух учнів, від їхньої уваги та вміння володіти своїм голосом і співацькими навичками, від фізичного й емоційного стану співаків.

Ансамбль, як відомо, означає суцільність, урівноваженість, узгодженість голосів. У хоровому співі розрізняють інтонаційний, ритмічний, тембровий, дикційний, а також художній ансамблі.

Складність формування співацьких навичок у тому, що молодшим школярам важко проаналізувати навчальне завдання, побачити зв'язок між окремими навичками, що формуються в комплексі, перенести досягнені результати з вивченого завдання на нове.

Ефективним засобом формування співацьких навичок є вокально-хорові вправи — багаторазово повторені спеціально організовані вокальні дії. Під час розучування вправ слід додержуватися

принципу єдності художнього й технічного, прагнути до емоційно-виразного забарвлення голосу. Для стимулювання позитивних емоцій доцільно розучувати вправи, що звучать у мажорному ладі.

На початковому етапі навчання мелодію нової вправи бажано підтримувати акомпанементом. Це потрібно не лише для досягнення чистоти інтонування, а й для розвитку гармонійного слуху учнів. Коли інтонація в них буде стійкою, можна обмежитися гармонійною підтримкою. Іноді для розвитку координації слуху й голосу корисно співати вправи без супроводу (з попередньою ладовою настройкою).

Початкові вокально-хорові вправи слід співати неголосно, на природно відтворених звуках. Поступово діапазон вправ розширюється. Водночас вибір поєднань голосних і приголосних звуків зумовлений завданнями вокально-хорового розвитку учнів конкретного класу. Корисні різні співацькі вправи, зокрема на легато, стаккато, з різним звуковисотним і ритмічним малюнком. Головна умова результативності — продуманість вокально-хорової роботи, що запобігає безцільним повторенням.

Як показали спостереження за роботою з 6—7-річними дітьми, чистота співацького інтонування формується в них повільно, що пояснюється зокрема недостатньою цілеспрямованістю навчання. Учитель повинен особливу увагу приділити початковому етапові становлення співацької інтонації в дітей.

На підготовчому етапі роботи було поставлено, в основному, два навчальних завдання: розвиток музичного сприймання учнів; розвиток зовнішньо-внутрішнього слуху, їх реалізували послідовно, оскільки ми вважали за доцільне спочатку допомогти дітям накопичити музичні враження, розвинути уяву, фантазію, музичну пам'ять. Друге завдання пов'язане з використанням у музичній практиці набутих знань і навичок.

Конкретизуємо перше завдання: під час слухання музики звертати увагу дітей на музичний звук та його основні властивості (зокрема звуковисотність), враховуючи, що розвиток зовнішнього слуху сприятиме розвитку внутрішнього.

Друге завдання підготовчого етапу реалізували на основі формування внутрішніх музично-слухових уявлень, що відповідають реальному звучанню. Учнім було запропоновано такі завдання:

- Послухати два різні за висотою звуки (послідовно), потім знову послухати їх (під час повторення один із них змінено) і визначити, який звук змінився і як саме.
- Визначити, чи правильно вчитель співає звук порівняно з тим, що прозвучав на фортепіано (звук навмисно відтворювали неправильно).
- Послухати три звуки на фортепіано (рух поступеневий), під час повторного прослухування визначити, який з них пропущено.
- Послухати кілька звуків, що відтворюються одночасно, і визначити їх кількість.
- Визначити напрям руху мелодії.
- Прослухати стрибкоподібну мелодію й показати, куди вона рухається.
- Під час повторення стрибкоподібної мелодії зобразити графічно її звуковисотний малюнок.
- Брати участь у музичному діалозі, відповідаючи вчителю низьким або високим голосом залежно від того, в кого треба перевтілитися — у ведмежат чи пташенят.

Використовуючи викладені вправи, пропонуємо дітям «дістати» цей звук. Водночас застосовуємо метод «спроб і помилок», значення якого в даному випадку полягає в тому, що він ґрунтується на слуховому контролі. Ми прагнули до того, аби учні звикали оцінювати й коректувати співацький звук за допомогою

музичного слуху. Працювали з групами (по два-три учні), а також індивідуально. Навички «потрапляння» на певний звук поступово автоматизуються.

Під час розучування пісні доцільно додержувати такої поетапності:

- підготовка до вокально-хорової роботи, розспівування;
- попередня бесіда про пісню;
- сприймання;
- аналіз пісні;
- розучування;
- повторення.

Для кожного етапу визначено певні завдання і відповідні методичні прийоми.

Готують до сприймання пісні методом розповіді або бесіди. Завдання підготовки — зацікавити дітей піснею та емоційно настроїти їх на сприймання музики. Водночас бажано не тільки повідомити дітям, що будемо розучувати таку-то пісню, а й зацікавити їх. Іноді можна ознайомити дітей з історією твору, якщо вона цікава для них.

Перед прослухуванням корисно запропонувати учням розказати потім, про що йдеться в пісні. Це спонукає їх уважно слухати твір, сприймаючи його загалом.

Готувати учнів до сприймання пісні можна також, ознайомлюючи їх з віршованим текстом. Виразно прочитавши слова, учитель проводить бесіду про зміст і настрій твору, пропонує дітям охарактеризувати відповідну музику, що виникла в їхній уяві.

Демонстрування пісні має бути художнім, виразним. Можливі різні шляхи: виконання пісні вчителем або учнями, підготовленими заздалегідь, використання грамзапису. Бажано чергувати різні варіанти.

Після прослухування доцільно запитати дітей, чи сподобалася їм пісня. Звичайно вони відповідають на це запитання ствердно. Переживання позитивних емоцій, що їх викликав твір, полегшує його розучування.

У ході попередньої бесіди про пісню учні визначають її характер і засоби музичної виразності. Зміст розмови залежить від навчально-виховних завдань уроку, але за будь-яких умов слід звернути увагу на найважливіші засоби створення художніх образів пісні. Попередня бесіда сприяє розвиткові музичного мислення школярів. Вона має бути емоційною й короткою, щоб не пригасити бажання дітей розучувати твір.

Процес роботи над піснею зумовлений ступенем її складності, характером, особливостями куплету. Бажано не витрачати час на повторення тексту хором (це антихудожньо) і тим більше на запис дітьми літературного тексту; краще написати його задалегідь на плакаті. Важливо організувати словникову роботу, тобто з'ясувати значення слів, які можуть бути незрозумілими для дітей. Пісню звичайно розучують музичними фразами, складні фрагменти бажано виконувати за-допомогою вокально-хорових вправ.

У роботі доцільно урізноманітнювати методичні прийоми: «проспіваймо разом з фортепіано»; «а тепер самі»; «прослухайте, як я проспіваю»; «співають тільки дівчатка»; «а тепер тільки хлопчики»; «проспіваймо всі разом». Завдяки цьому діти неодноразово чують і відтворюють мелодію та й заняття урізноманітнюються.

Під час розучування пісні можуть постати труднощі з відтворенням ритмічного і звуковисотного малюнку мелодії. Щоб подолати їх, доцільно посилити аналітичний підхід: рукою показати напрям руху мелодії або проплескати ритмічний малюнок, іноді промовити літературний текст у ритмі пісні.

Звичайно пісню розучують протягом двох уроків, її аналіз, що доповнює й уточнює попередню бесіду, проводять на другому уроці. Повторюють пісню також на наступних уроках. Якщо твір подобається дітям, то в подальшому, коли він буде для них «пройденим етапом», його

можна використати як вокально-хорову вправу. Нескладну пісню (або її фрагмент) доцільно просольфеджувати.

Як показали спостереження шкільних уроків музики, типовими недоліками співу учнів молодших класів є відсутність наспівності, скандування кожного складу. Крикливий спів свідчить, що в дітей ще не розвинено художній смак, не виховано естетичне ставлення до співацького звучання. Якщо ці завдання не розв'язати в початкових класах, надмірно голосний спів буде звичним, і в подальшому учням нелегко усунути такі недоліки.

При розучуванні хорової пісні слід враховувати головні принципи музичного виховання: єдність емоційного та свідомого, технічного та художнього, єдність розвитку ладового, ритмічного почуття та почуття форми.

Отже, під час розучування пісні доцільно дотримуватись такої поетапності:

1. Вступна бесіда до сприймання пісні.

Мета: зацікавити дітей, заохотити їх до співу.

Вчитель має розповісти про авторів пісні, обговорити зміст, пояснити незрозумілі слова.

Методи: наочний (портрет композитора, ілюстрації до пісні), здивування емоційного впливу.

2. Показ пісні.

Перед прослуховуванням вчитель ставить дітям проблемне запитання (що до змісту пісні, жанру, будови, визначенню характеру і т.д.). Виконання пісні повинно бути високохудожнім, емоційним. Можна використовувати особистий показ або ТЗН.

3. Аналіз пісні.

Мета: діти повинні усвідомити характер твору та засоби виразності, підготуватись до свідомого виконання пісні.

Методи: порівняння, проблемно-пошуковий.

4. Розучування пісні.

Розучування ведеться по фразах. Можна розучувати за допомогою нотного запису або особистого показу кожної фрази. Окремо розучується перша фраза, потім друга, потім проспівується все речення. Одночасно вчитель повинен працювати над характером пісні, слідкувати за дикцією, чистотою інтонації, єдиним звукоутворенням, ритмічним та інтонаційним ансамблем.

5. Виконання пісні.

Повинно бути художнім, виразним, емоційним.

Вивчення пісні складається з декількох етапів. На першому уроці можна вивчити перший куплет і приспів, якщо він є. На другому уроці закріпити знання попереднього уроку та вивчити другий куплет або пісню до кінця, якщо це дозволяє музичний розвиток класу. На третьому уроці слід приділити увагу художньому виконанню твору. Використовують різні прийоми:

- спів з супровідом і без нього;
- спів по рядах;
- спів з солістами (заспів — соліст, приспів — клас і навпаки);
- спів «ланцюжком».

При розучуванні пісні існує багато прийомів для полегшення засвоєння мелодії:

- простукати ритмічний малюнок пісні;
- показати напрямок руху мелодії рукою;
- особистий показ при вимогах до звукоутворення;
- співати закритим ротом або на якійсь склад (льо, лю, ля).

Коли пісня вивчена можна виконувати її з музично-ритмічними рухами або використовувати гру на дитячих музичних інструментах.

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 3-й клас (за підручником О. В. Лобової)

35 годин (1 година на тиждень), з них 4 години — резервний час

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал для сприймання	Орієнтовний матеріал для виконання	Музичнопедагогічні технології, музичні поняття
I СЕМЕСТР. В гостях у пісні (16 год)					
<i>I четверть</i>					
1		Кличе, зве дзвіночок нас	Поспівка «У ясний осінній день...», П. Майборода «Пісня про вчительку», В. Шаїнський «Чого вчать у школі», Ф. Колесса «Школяр», М. Дремлюга «Пісня про школу»	В. Лепешко «Поспішай до школи»	Поняття «звуки», «мотиви», «фрази», «речення», «музична форма»; ігри «Шумить, співає, грає», «Композитор»
2		Казка про трьох китів	В. Шаїнський «Чого вчать у школі», Д. Кабалевський «Три кити»	Поспівка «Запросив шкільний дзвінок», Р. Паулс «Кашалотик», В. Лепешко «Поспішай до школи»	Поняття «жанри музики», «пісня», «мелодія», «танцювальна музика», «марш», «реприза»
3		Запрошує Пісенний Кит	Ф. Шуберт «Форель», «У путь»	О. Антоняк «Як складається пісенька», Р. Паулс «Кашалотик»	Поняття «куплетна форма»
4		Творці та виконавці пісні	Українські народні пісні «І з сиром пироги», «Місяць на небі», «Діду мій, дударіку»; «Діду мій, дударіку» (в обробці М. Леонтовича)	З. Компанієць «Пісенька горобчика», О. Антоняк «Як складається пісенька»	Поняття «соліст», «ансамбль», «дуєт», «тріо», «квартет», «бас», «альт», «тенор», «сопрано»
5		Країна Співучих Мелодій	Ф. Мендельсон «Пісня без слів», Ф. Шуберт «Вечірня серенада»	М. Старокадомський «Любительрибалка», З. Компанієць «Пісенька горобчика»	
6		Мелодія — основа пісні	Е. Гріг «Ранок» (із сюїти «Пер Гюнт»)	О. Зозуля «Осінь», М. Старокадомський «Любительрибалка»	Поняття «мелодія», «вокаліз»
7		Мелодія — основа пісні (продовження)	Е. Гріг «Ранок» (із сюїти «Пер Гюнт»), П. Чайковський «Осіння пісня»	О. Зозуля «Осінь»	Гра «Композитор»
8		Підіб'ємо проміжні підсумки	Музичні твори, що слухали впродовж I четверті	Пісні, що вивчали впродовж I четверті	Ігри «Хто швидше?», «Ритмічна естафета», «Упізнай мелодію», «Упізнай композитора»

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал для сприймання	Орієнтовний матеріал для виконання	Музичнопедагогічні технології, музичні поняття
II чверть					
9		Головна пісня держави	М. Леонтович «Діду мій, дударіку», Державний Гімн України «Ще не вмерла України...»	М. Ведмедеря «Україна»	Поняття «Державний Гімн»
10		Пісні рідного краю	В. Косенко «Пасторальна»	О. Злотник «Барви рідної землі», М. Ведмедеря «Україна»	Поняття «пастораль», «ідилія»
11		Найперша пісня	Українська народна пісня «Ой, ходить сон», В. Косенко «Колискова», Л. Ревуцький «Колискова»	О. Лобова «Колискова школі», О. Злотник «Барви рідної землі»	Поняття «колискова», «легато», «ліга», «штрих»
12		Пісні народної слави	Українська народна пісня «Ой, ходить сон», М. Лисенко «Думи кобзаря» (із опери «Тарас Бульба»)	Українська народна пісня «Їхав козак за Дунай», О. Лобова «Колискова школі»	Поняття «дума», «бандура», «кобза»
13		Пісні народної слави (продовження)	М. Різоль «Варіації на тему української народної пісні „Їхав козак за Дунай“», Л. ван Бетховен «Варіації на тему української народної пісні „Їхав козак за Дунай“»	С. Климовський «Їхав козак за Дунай», українська народна пісня «Їхав козак за Дунай»	Поняття «варіація»
14		Коли пісня жартує	М. Різоль «Варіації на тему української народної пісні „Їхав козак за Дунай“», Р. Щедрін «Пустотливі частівки»	Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи», С. Климовський «Їхав козак за Дунай»	Поняття «жартівлива пісня», «частівка»
15		Пісенний календар	Р. Щедрін «Пустотливі частівки», колядка «Коляд, коляд, колядниця», щедрівка «Щедрівочка щедрувала»	Поспівка «Іде, іде дід, дід», І. Островерхий «Ой, щедрівко», українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи»	Поняття «обрядові пісні», «веснянки», «купальські пісні», «жнивнярські пісні», «колядки», «щедрівки»
16		Підіб'ємо проміжні підсумки	Музичні твори, що слухали впродовж I семестру	Пісні, що вивчали впродовж I семестру	Ігри «Сам собі вчитель», «Телевізор», «Композитор», «Оркестр», «Про що розповідає музика», конкурс «Концерт»
II СЕМЕСТР. Запрошують танець і марш (19 год)					
III чверть					
17		Як крокує музика	Українська народна пісня «Щедрик»; П. Чайковський «Марш», «Вальс сніжинок» (із балету «Лускунчик»), «Марш дерев'яних солдатиків» (із «Дитячого альбому»)	Л. Кніпер «Чому ведмідь узимку спить»	Поняття «пульс», «метр»

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал для сприймання	Орієнтовний матеріал для виконання	Музичнопедагогічні технології, музичні поняття
18		Країна Загадкових Ритмів	П. Чайковський «Марш» (із балету «Лускунчик»); Е. Ґріґ «Похід гномів», «Танець ельфів»; українська народна пісня «Танок»	А. Житкевич «Чобітки мої червоні», Л. Кніпер «Чому ведмідь узимку спить»	Поняття «танцювальність», «танець», «танцювальна музика», «такт», «розмір»
19		Танцювальні ритми України	Е. Ґріґ «Похід гномів»; українські народні танці (аркан, коломийка, козачок); четверта частина Симфонії (невідомий композитор)	Українська народна пісня «Гарний танець гопачок», А. Житкевич «Чобітки мої червоні»	Поняття «аркан», «коломийка», «козачок», «симфонія», «тактування»
20		Царство Народних Танців	Четверта частина Симфонії (невідомий композитор); М. Мусоргський. Гопак (із опери «Сорочинський ярмарок»); український народний танець «Метелиця»	О. Зозуля «А метелиця», українська народна пісня «Гарний танець гопачок»	Поняття «метелиця»; гра «Диригент»
21		Царство Народних Танців (продовження)	М. Мусоргський. Гопак (із опери «Сорочинський ярмарок»); М. Глінка. Лезгинка (із опери «Руслан і Людмила»), «Полька»	Чеська народна пісня «Полька», О. Зозуля «А метелиця»	Поняття «лезгинка», «полька»
22		Царство Бальних Танців	М. Глінка. Лезгинка (із опери «Руслан і Людмила»); Ф. Шопен «Полонез», «Мазурка № 5» <i>B dur</i> ; Й. С. Бах «Менует»; Й. Штраус «Весняні голоси»	Польська народна пісня «Зозуля», чеська народна пісня «Полька»	Поняття «бальні танці», «полонез», «менует», «вальс», «мазурка»
23		Чарівний світ балету	Ф. Шопен «Мазурка № 5» <i>B dur</i> ; П. Чайковський «Танець маленьких лебедів» (із балету «Лебедине озеро»), «Вальс квітів» (із балету «Лускунчик»)	Естонська народна пісня «У кожного свій музичний інструмент», польська народна пісня «Зозуля»	Поняття «балет», «кадриль»
24		Танець плюс пісня	П. Чайковський «Вальс квітів» (із балету «Лускунчик»), «Камаринська»; російський народний танець «Бариня»; білоруський народний танець «Бульба»	Українська веснянка «Подояночка», естонська народна пісня «У кожного свій музичний інструмент»	Поняття «Камаринська», «Бариня», «Бульба»
25		Танцювальний карнавал	Російський народний танець «Бариня»; Ф. Шопен «Полонез»; Й. Штраус «Весняні голоси»; С. Рахманінов «Італійська полька»; М. Глінка. Лезгинка (із опери «Руслан і Людмила»); М. Мусоргський. Гопак (із опери «Сорочинський ярмарок»)	В. Гребенюк «Матусю рідненька», українська веснянка «Подояночка»	Поняття «полонез», «вальс», «полька»

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал для сприймання	Орієнтовний матеріал для виконання	Музичнопедагогічні технології, музичні поняття
26		Музичний калейдоскоп	Музичні твори, що слухали впродовж III чверті	Пісні, що вивчали впродовж III чверті	
<i>IV чверть</i>					
27		Країна Чітких Кроків	Ф. Шопен «Полонез», Д. Кабалевський «Три варіанти маршу»	Українська народна лічилка «Раз, два, три, чотири», Р. Рустамов «Пісня про барабанщика»	Поняття «марш», «маршова музика», «пунктирний ритм»; вправа «Незавершене речення»
28		Музика мужніх людей	Ф. Шуберт «Воєнний марш», О. Александров «Священна війна», С. Чарнецький «Ой у лузі червона калина»	Українська народна пісня «Гей, розвивайся, дуб зелененький», Р. Рустамов «Пісня про барабанщика»	
29		Марші української землі	О. Александров «Священна війна», Є. Адамцевич «Запорізький марш», українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки», П. Майборода «Марш»	Стрілецька пісня «Гей, там на горі Січ іде», українська народна пісня «Гей, розвивайся, дуб зелененький»	
30		Парад маршів	Є. Адамцевич «Запорізький марш», М. Блантер «Футбольний марш», Ф. Мендельсон «Весільний марш»	А. Житкевич «Семеро гномів», стрілецька пісня «Гей, там на горі Січ іде»	Поняття «маршовість»; ігри «Композитор», «Футбол»
31		Марш на театральній сцені	М. Глінка «Марш Чорномора» (із опери «Руслан і Людмила»), Ж. Бізе «Марш Тореадора» (із опери «Кармен»)	М. Лисенко. Пісня-веснянка «А вже весна» (із опери «Зима і Весна»); А. Житкевич «Семеро гномів»	Гра «Я стверджую»
32		Карта країни Маршів	Ж. Бізе «Марш Тореадора» (із опери «Кармен»), В. А. Моцарт «Рондо в турецькому стилі»	Українська народна пісня «Вийшли в поле косарі»; М. Лисенко. Пісня-веснянка «А вже весна» (із опери «Зима і Весна»)	Поняття «рондо», «рефрен», «епізод»
33		«Музичні кити» відкривають кордони	В. А. Моцарт «Рондо в турецькому стилі»; Р. Щедрін. Фрагменти «Ніч», «Золоті рибки», «Цар Горох» (із балету «Горбокопик»)	Д. ЛьвовКомпанієць «Дружать діти всіх країв», українська народна пісня «Вийшли в поле косарі»	Поняття «танцювальна музика», «пісенна музика», «маршова музика»
34		Де бували, що вивчали — знання свої перевіряли	Музичні твори, що слухали впродовж навчального року	Пісні, що вивчали впродовж навчального року	
35		Музична мозаїка	Музичні твори, що слухали впродовж навчального року	Пісні, що вивчали впродовж навчального року	

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 4-й клас
(за підручником Л. С. Аристової, В. В. Сергієнко)
35 годин (1 година на тиждень), з них 4 години — резервний час

№	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		Примітки
			для сприймання	для виконання	
I СЕМЕСТР. Музика мого народу (16 годин)					
<i>I четверть</i>					
1		Я люблю свою країну — Україну	Українська народна пісня «Повішу я колисочку», «Вечірня пісня» К. Стеценка	«Добрий день, матусю Україно!» М. Ведмедері	
2		Головна пісня країни	Державний Гімн України; «Марсельеза»; «Ода до радості» (фінал Дев'ятої симфонії Л. ван Бетховена)		
3		Вийшли в поле косарі...	«Поле моє, поле» В. Філіпенка	Українська народна пісня «Вийшли в поле косарі»	
4		Думи	«Дума про козака Голоту»		
5		Сяйво козацької слави	«Пісня про Байду»; «Запорізький марш» Є. Адамцевича	Українська народна пісня «Ой на горі та й женці жнуть»	
6		Сяйво козацької слави (продовження)	«Козачок» з опери «Запорожець за Дунаєм» С. ГулакаАртемівського		
7		Жартівливі пісні	«Українська симфонія» М. Калачевського (II частина); українські народні пісні «Грицю, Грицю, до роботи», «Дівка в сінях стояла»	Українська народна пісня «Сіяв мужик просо»	
8		Світ дитячих ігор	Лічилка «Котилася торба з великого горба», українська народна пісня «Вийди, вийди, сонечко» (оригінальна та в обробці Л. Ревуцького), «Базіка» С. Прокоф'єва, сцена гри з опери «Вовк і семеро козенят» М. Ковалю	«Дивомісто Навпаки» Ю. Шевченка	
9		Підбиваємо проміжні підсумки	Твори, що слухали впродовж I чверті	Пісні, що виконували впродовж I чверті	
<i>II четверть</i>					
10		Вечірня пісня	«Зоре моя вечірняя» Я. Степового	Українські народні пісні «Ой ходить сон...», «Котику сіренький»	
11		Музична казка	Пісні Кози, Лисички, Вовчика та Рака з опери «КозаДерева» М. Лисенка		
12		Музична казка (продовження)	Пісні Котика «Ти, мій брате Півнику», Півника «Котикубратику, несе мене лиска», Лисички «Півнику, братику, ясний соколику», «Гра лисенят „у Вовка“» (фрагмент) з опери «Лисичка, Котик і Півник» К. Стеценка	«Ухтимко» О. Злотника	
13		На гостини до Коломиї	Коломийка; «Троїсті музики» Ж. Колодуб		

№	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		Примітки
			для сприймання	для виконання	
14		Фольклор і професійна музика	«Гуцульська рапсодія» Г. Майборода, «Квіткадуша» К. Меладзе	«Добрий день, людям на землі» І. Танчака	
15		Напередодні Нового року	Щедрівки «Щедрівочка щедрувала», «Чи дома, дома», «Слава нашим господарям»	Щедрівка «Прийшли щедрувати»	
16		Новорічний калейдоскоп	Твори, що слухали впродовж I семестру	Пісні, що виконували впродовж II семестру	
II СЕМЕСТР. Музика єднає світ (18 годин)					
III чверть					
17		На гостини до сусідів	«Пустотливі частівки» Р. Щедрина, Концерт для фортепіано з оркестром № 3 С. Рахманінова (фрагмент)	Російська народна пісня «Зі в'юном я ходжу»	
18		На гостини до сусідів (продовження)	Білоруський народний танець «Бульба», молдовський народний танець «Молдовеняска»		
19		Танці Польщі та Чехії	«Мазурка ля мінор» Ф. Шопена, «Слов'янський танець» А. Дворжака	Чеська народна пісня-танець «Полька»	
20		Музична мандрівка до Угорщини	Чардаш, «Угорський народний танець № 5» Й. Брамса; «Чардаш» з опери «Харі Янош» З. Кодая		
21		Українські наспіви линуть світом	Перший концерт для фортепіано з оркестром П. Чайковського (фрагмент фіналу)	Старовинна українська веснянка «Вийди, вийди, Іванку»	
22		Українські наспіви линуть світом (продовження)	«Їхав козак за Дунай» С. Климовського (у виконанні хорової капели й оркестру народних інструментів), Варіації (для фортепіано та флейти) й обробка (для голосу в супроводі фортепіано, скрипки й віолончелі) Л. ван Бетховена пісні «Їхав козак за Дунай»	«Їхав козак за Дунай» С. Климовського	
23		Співуча Німеччина	Прелюдія до мажор, Прелюдія до мінор Й. С. Баха	«Траляляй» А. Улицької	
24		Музична Австрія	Симфонія № 40 соль мінор (I частина), «Рондо в турецькому стилі» В. А. Моцарта	Українська народна пісня «Янчикуподолянчику»	
25		До Франції на бал і карнавал	Варіації В. А. Моцарта на тему французької народної пісні «Пастух»; фрагменти «Лебідь», «Слони», «Кенгуру», «Кури і Півень», «Акваріум» із сюїти «Карнавал тварин» К. СенСанса	«Вітерець» І. Танчака	
26		Підбиваємо проміжні підсумки	Твори, що слухали впродовж III чверті	Пісні, що виконували впродовж III чверті	

№	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		Примітки
			для сприймання	для виконання	
IV чверть					
27		У гості до Литви, Латвії, Естонії	«Литовський танець» К. М'яскова, естонський народний танець «Тульяк»	Латиська народна пісня «Півник»	
28		Сонячні Італія та Болгарія	Українська народна пісня «Пливе човен», «Баркарола» М. Лисенка, «Італійська полька» С. Рахманінова, болгарська народна пісня «Посадив я полин»	«Наша вчителька» А. Олейнікової	
29		Казкові Фінляндія та Норвегія	Симфонічна поема «Фінляндія» Я. Сібеліуса (фрагмент), «У печері гірського короля» Е. Гріґа	«Захід сонця» Е. Гріґа	
30		Співучі країни Південного Кавказу	Народний грузинський танець «Лезгинка»; «Лезгинка» з опери «Руслан і Людмила» М. Глинки; Адажіо з балету «Гаяне» А. Хачатуряна	«Курчатка» Г. Гусейнлі	
31		Мелодії загадкового Сходу	Варіації Д. Кабалевського на тему японської народної пісні «Вишня», китайський танець «Чай» із балету «Лускунчик» П. Чайковського	Індонезійська народна пісня «Прогулянка з батьком»	
32		Музика Північної Америки	«Колискова Клари» з опери «Поргі і Бесс» Дж. Гершвіна		
33		Повернення додому, в Україну	«Реве та стогне Дніпр широкий» Д. Крижанівського	«Гуде вітер вельми в полі» М. Глинки	
34		Перевіряємо свої досягнення	Твори, що слухали впродовж II семестру	Пісні, що виконували впродовж II семестру	
Узагальнення знань, умінь і навичок (1 година)					
35		Музичні старти	Твори, що слухали впродовж навчального року	Пісні, що виконували впродовж навчального року	

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 4-й клас (за підручником О. В. Лобової)*

35 годин (1 година на тиждень), з них 4 години — резервний час

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		При- мітки
			для сприймання	для виконання	
I СЕМЕСТР. Стежинами музичних жанрів (16 год)					
<i>I чверть</i>					
1		Твій друг — музика	«Віночок українських народних мелодій»	О. Злотник «Музика рідного дому»	
2		Казка про музичні краплинки	А. Вівальді «Осінь» із циклу «Пори року»	О. Лобова «Вперше Осінь йшла до школи»	
3		Жилабула пісенька	«Веснянка» у виконанні Ніни Матвієнко; «Їхав козак за Дунай» у виконанні Анатолія Солов'яненка; «Із сиром пироги» у виконанні Дмитра Гнатюка	Українська народна пісня «Господарство»	
4		Вокальними стежинами	О. Аляб'єв «Соловей»	М. Глінка «Не щебечи, соловейку»	
5		Вокальними стежинами (продовження)	В. А. Моцарт «Романс» із «Маленької нічної музики»; О. Аляб'єв «Соловей» (фрагмент)	М. Глінка «Не щебечи, соловейку»	
6		У єдності співочих голосів	М. Лисенко «Молитва за Україну»	М. Ведмедеря «Немає України без калини»	
7		Царина вокального мистецтва	Ж. Бізе. Увертюра до опери «Кармен», Хор хлопчиків з опери «Кармен»	Норвезька народна пісня «Камертон»	
8		Підбиваємо проміжні підсумки	Музичні твори, що слухали впродовж I чверті	Пісні, що вивчали впродовж I чверті	
<i>II чверть</i>					
9		Дзвінки таємниці	Українська народна мелодія у виконанні троїстих музик	В. Прихожай «Нічні музики»	
10		Один інструмент — це багато чи мало?	Н. Паганіні «Кампанелла», «Каприс № 24»; Ф. Шопен. Прелюдія № 4, Прелюдія № 7	С. Гаврилов «Навчайте мене музики»	
11		Інструменти — символи народів	Г. Майборода «Гуцульська рапсодія»	Українська народна пісня «Верховино, світку ти наш»	
12		Стежинами інструментальних жанрів	К. Дебюссі «Маленький пастух» та «Ляльковий кекуок» із сюїти «Дитячий куточок»; К. СенСанс «Слони», «Кенгуру», «Лебідь» (фрагменти із сюїти «Карнавал тварин»)	Естонська народна пісня «Хор нашого Яна»	
13		За наказом чарівної палички	Й. Гайдн. Фрагменти симфоній «Сюрприз», «Годинник»	Є. Карпенко «Їжачки зелені»	

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		При-мітки
			для сприймання	для виконання	
14		Казковий світ балету	А. Хачатурян. Адажіо з балету «Гаяне»	Українська народна пісня «Старий рік минає»	
15		Казковий світ балету (продовження)	П. Чайковський «Танець феї Драже» з балету «Лускунчик»	Українська народна пісня «Старий рік минає»	
16		Новорічний калейдоскоп	Музичні твори, що слухали впродовж I семестру	Пісні, що вивчали впродовж I семестру	
II СЕМЕСТР. Мистецтво без меж і кордонів (19 год)					
III чверть					
17		Музика — це найвиразніша мова	Я. Сібеліус. Фрагмент симфонії «Фінляндія»	Л. Яценко «Новорічна пісенька»	
18		Фольклор і композитор	П. Чайковський. Фрагмент фіналу Четвертої симфонії	Російська народна пісня «У полі береза стояла»; С. Ткачук «Дударики»	
19		Перетворення жанрів	П. Чайковський «Неаполітанська пісенька» з «Дитячого альбому» у виконанні Великого дитячого хору; «Неаполітанський танець» з балету «Лебедине озеро»	Українська народна пісня «Ой, ходила дівчина бережком»; Б. Савельєв «Справжній друг»	
20		Українські мотиви симфоній	М. Калачевський «Українська симфонія» (II частина); фінал Симфонії невідомого композитора початку XIX ст.; українська народна пісня «Дівка в сінях стояла»; український народний танець «Козачок»	Д. Січинський «Чом, чом, чом, земле моя»	
21		Від веснянки — до концерту	Б. Фільц «Весняне рондо»; П. Чайковський. Фінал Першого концерту для фортепіано з оркестром	Старовинна українська веснянка «Вийди, вийди, Іванку»; В. Шаїнський «Пісня про усмішку» з мультфільму «Крихітка Єнот»	
22		Від автора — до автора	О. Аляб'єв «Соловей»; О. Аляб'єв Ф. Ліст «Соловей»	Я. Степовий «Зоре моя вечірняя»; українська народна пісня «Щебетала пташечка»	
23		Від прелюдії — до молитви	Й. С. Бах «Прелюдія до мажор»; Й. С. Бах Ш. Гуно «Аве Марія»	С. Соснін «Сонячні краплини»	
24		Музика малює картину	М. Мусоргський «Баба Яга», «Балет пташенят, що не вилупилися», «Богатирські ворота» з фортепіанної сюїти «Картинки з виставки»; І. Шамо «Трійка»	М. Ведмедеря «Це моя Україна»	
25		Підбиваємо проміжні підсумки	Музичні твори, що слухали впродовж III чверті	Пісні, що вивчали впродовж III чверті	

№ з/п	Дата	Тема уроку	Орієнтовний матеріал		При- мітки
			для сприймання	для виконання	
<i>IV чверть</i>					
26		Музична слава України	«Дума про Івана Богуна»	Л. Давидова «Наша рідна Україна»	
27		Без словника і перекладача	Угорський народний танець; Й. Брамс «Угорський народний танець № 5»; фрагменти латиської народної пісні «Ойя жужу», білоруської народної пісні «Савката Гришка», чеської народної пісні «Полька», польської народної пісні «Зозуля», румунської народної пісні «Дід Андрій», естонської народної пісні «Хор нашого Яна»	Р. Паулс «Золоте весілля»	
28		Музика мандрує світом	М. Глінка «Арагонська хота»; українська народна пісня «Пливачовен»; М. Лисенко «Баркарола»	Г. Гладков «Пісенька друзів» із мультфільму «Бременські музики»	
29		Мистецтво, що єднає душі	С. Рахманінов «Богородице Діво, радуйся»	М. Ведмедеря «Молитва»; В. А. МоцартБ. Фліс «Колискова»	
30		Музичні подорожі у часі	Н. Паганіні. Фрагменти «Кампанелли» та «Капрису № 24»; С. Рахманінов. Фрагмент «Рапсодії на тему Паганіні»	О. Злотник «Цвіт Землі»	
31		Музичні подорожі у часі (продовження)	А. Вівальді «Гроза» з циклу «Пори року»; В. Мей «Шторм»	О. Злотник «Цвіт Землі»	
32		Українська музика у світі	С. Климовський «Їхав козак за Дунай» у виконанні хорової капели та оркестру народних інструментів; Л. ван Бетховен. Варіації на тему української народної пісні «Їхав козак за Дунай» для фортепіано і флейти; А. Хачатурян «Гопак» із балету «Гаяне»	Н. Май «Калинова Україна»	
33		Мелодії останнього дзвоника	Л. ван Бетховен «Варіації на тему української народної пісні»; Н. Паганіні «Каприс № 24»; С. Рахманінов «Рапсодії на тему Паганіні»; П. Чайковський. Перший концерт, «Неаполітанський танець» із балету «Лускунчик»; М. Глінка «Арагонська хота»; угорський народний танець «Чардаш»; Й. Брамс «Угорський народний танець № 5»; О. Аляб'євФ. Ліст «Соловей»; А. Хачатурян «Гопак» із балету «Гаяне»	В. Шаїнський «Чого вчать у школі»; І. Кириліна «Засмутилось кошеня»	
34		Підбиваємо проміжні підсумки	Музичні твори, що слухали впродовж II семестру	Пісні, що вивчали впродовж II семестру	
35		Музичні старти	Музичні твори, що слухали впродовж навчального року	Пісні, що вивчали впродовж навчального року	

МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

ДОБРИЙ ДЕНЬ, МАТУСЮ-УКРАЇНО!

Слова *Н. Рубальської*

Музика *М. Ведмедері*

Помірно

Доб - рий день, ма - ту - сьо Ук - ра - ї - но! Схо - дить сон - це ра - дос - ті й доб -

ра. Ук - ра - ї - но, я — тво - я ди - ти - на,

Кра - пель - ка ве - ли - ко - го Дніп - ра. Ук - ра - ї - но мо - я, зо - ло -

ті тво - ї по - ля, Ніж - на пі - сня со - ло - в'я. Яб - лу -

не - ві са - ди І сме - ре - ко - ві лі - си — Рід - на ма - тін - ка Зем - ля.

1. Добрий день, матусю Україно!
Сходить сонце радості й добра.
Україно, я — твоя дитина,
Крапелька великого Дніпра.

Приспів:

Україно моя, золоті твої поля,
Ніжна пісня солов'я.
Яблуневі сади І смерекові ліси
— Рідна матінка Земля.

2. Не дивись, що я така маленька,
Час мине — я швидко підросту
І усю любов свого серденька
Я тобі в дарунок принесу.

Приспів.

ВИЙШЛИ В ПОЛЕ КОСАРІ

Українська народна пісня

Не дуже швидко

Ви-йшли в по - ле ко - са - рі Ко-сить ран - ком на зо - рі.

Гей, ну - те, ко - са - рі, Бо не ра - но по - ча - ли,

Хоч не ра - но по - ча ли, Так ба - га - то у - тя - ли!

Вийшли в поле косарі
Косить ранком на зорі.
До обіду покосили,
Гострі коси потупили.
Повторюється після кожного заспіву
Гей, ну-те, косарі,
Бо не рано почали.
Хоч не рано почали,
Так багато утяли!
По обіді спочивали,
Гострі коси поклепали.
Увечері холодком
Йшли додому всі рядком.

ОЙ НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Українська народна пісня

Повільно

Ой, на го - рі та жен-ці жнуть.

Ой на го - рі та жен-ці жнуть. А по- під го - ро - ю,

Я - ром - до - ли - но - ю Ко - за - ки йдуть. Гей,

до - ли - но - ю, Гей, ши - ро - ко - ю, Ко - за - ки йдуть.

1. Ой на горі
та женці жнуть. (Дівчі)
А попід горою,
Яром-долиною
Козаки йдуть.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Козаки йдуть.
2. Попереду
Дорошенко (Дівчі)
Веде своє військо,
Військо запорізьке,
Хорошенько.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Хорошенько.

СІЯВ МУЖИК ПРОСО

Українська народна пісня

Жваво

1. Сі - яв му-жик про - со, Жін - ка ка - же: «Мак!» Жін-ка ка - же: «Мак!»

Ой, так чи не так, Не - хай бу - де з про - са мак! // з про-са мак!

1. Сіяв мужик просо,
Жінка каже: «Мак». (Двічі)
Ой, так чи не так,
Нехай буде з проса мак!
2. Зловив мужик рибу,
Жінка каже: «Рак». (Двічі)
Ой, так чи не так,
Нехай буде з риби рак
3. Зловив мужик сойку,
Жінка каже: «Шпак». (Двічі)
Ой, так чи не так,
Нехай буде з сойки шпак!
4. Купив мужик чіпець,
Жінка каже: «Сак». (Двічі)
Ой, так чи не так,
Нехай буде з чіпця сак!
5. Купив мужик шапку,
Жінка каже: «Фрак». (Двічі)
Ой, так чи не так,
Нехай буде з шапки фрак!

ДИВО-МІСТО НАВПАКИ

Слова Ф. Млинченка

Музика Ю. Шевченка

Ди - во - міс - то Нав - па - ки

Зна - ють тіль - ки ма - лю - ки,

Міс - то це, де все — не так,

Ко - жен тут я - кийсь ди - вак.

В ди - во - міс - ті Нав - па - ки

Ку - ку - рі - ка - ють шпа - ки,

Ку - ри пла - ва - ють у мо - рі, Вдень бли - щать у не - бі

зо - рі. В ди - во - міс - ті Нав - па - ки

Йдуть на - зад тво - ї ро - ки,

І чим дов - ше ти жи - веш,

Все мо - лод - шим ти ста - еш.

В ди - во - міс - ті Нав - па - ки

Та - то й ма - ма — ма - лю - ки.

Та - то й ма - ма — ма - лю - ки

В ди - во - міс - ті Нав - па - ки.

Диво-місто Навпаки
Знають тільки малюки,
Місто це, де все — не так,
Кожен тут якийсь дивак.

В диво-місті Навпаки
Кукурікають шпаки,
Кури плавають у морі,
Вдень блищать у небі зорі

В диво-місті Навпаки
Не протягнуть вам руки,
А вітаються ногами,
Ходять вниз-бо головами.

В диво-місті Навпаки
Діток слухають батьки.
Хай-но зроблять хибний крок -
Тата й маму — у куток.

Приспів:

В диво-місті Навпаки
Йдуть назад твої роки,
І чим довше ти живеш,
Все молодшим ти стаєш.

В диво-місті Навпаки
Тато й мама — малюки.
Тато й мама — малюки
В диво-місті Навпаки.

КОТИЛАСЯ ТОРБА З ВЕЛИКОГО ГОРБА

Гра в піжмурки

Помірно

Ко-ти - ла - ся тор - ба З ве-ли - ко - го гор - ба, А в тій тор - бі

Хліб- па - ля-ни - ця. Ко-му до-ве- деть-ся Пер-шо-му жму-рять-ся?

Котилася торба
З великого горба,
А в тій торбі
Хліб-паляниця.
Кому доведеться
Першому жмуриться?

КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

Українська народна пісня в обробці М. Вериківського

Повільно

Ко - ти - ку сі - рень-кий, Ко - ти-ку бі - лень-кий, Кот-ку во-ло-ха - тий,

Не хо-ди по ха - ті, Не хо-ди по ха - ті, Не бу-ди ді - тя - ти...

Ди - тя бу - де спа - ти, Ко - тик вор-ко - та - ти. Ой на ко - та — вор - ко - та,

На ди-ти- ну — дрі-мо-та. А - а, лю - лі, А - а, лю - лі, А...

Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий,
Не ходи по хаті,
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти...

Дитя буде спати,
Котик воркотати,
Ой на kota — воркота,
На дитину — дрімота.
А-а, люлі, (Двічі)
А...

ПІСНЯ КОЗИ

Повільно

Я ко - за - де - ре - за, пів - бо - ка луп - ле - на, За три ко - пи куп - ле - на,

Ту - пу - ту - пу но - га - ми, Ско - лю те - бе ро - га - ми, Хвос - ти - ком за - ме - ту,

Ніж - ка - ми за - топ - чу, Тут то - бі й смерть. Я ко - за - де - ре - за,

хит - ра та лу - ка - ва, Я ли - си - цю дур - ну доб - ре на - ля - ка - ла.

Я коза-дереза, півбока луплена,
За три копи куплена,
Тупу-тупу ногами,
Сколю тебе рогами,
Хвостиком замету,
Ніжками затопчу,
Тут тобі й смерть.
Я коза-дереза, хитра та лукава,
Я лисицю дурну добре налякала.

ПІСНЯ ВОВЧИКА

Повільно

Ой я, сі - рий вов - чок, По сте-пах гу - ля - ю Та на тих о - ве - чок

Пиль - но по - гля - да - ю. А я - ка з них дур - на, Не слу - ха - є

ча - ба - на, Ту я за - раз за чуп - ри - ну Та і по - ка - ра - ю.

Ой я, сірий вовчок,
По степах гуляю
Та на тих овечок
Пильно поглядаю.
А яка з них дурна,
Не слухає чабана,
Ту я зараз за чуприну
Та і покараю.

ПІСНЯ РАКА

Досить повільно

А я рак - не-бо-рак, Я не прост-тий ко - зак! Че - рез те на ме - ні

Не ки - ре - я, не сі - ряк. Я над ра - ка - ми пан, Я бо - лот -

ний геть - ман! По-ди - віть-ся, лю - ди доб - рі, Я - кий пиш - ний жу-пан!

А я рак-неборак,
Я не простий козак!
Через те на мені
Не кирея, не сіряк.
Я над раками пан,
Я болотний гетьман!
Подивіться, люди добрі,
Який пишний жупан!

УХТИМКО

Вірші *О. Вратарьова*

Музика *О. Злотника*

У на - шо - му бу - дин - ку   Всі звать ме - не Ух - тим - ко.   А

я ма - лень - кий хлоп-чик,   Ве - се - лий, мов го - роб - чик.   Я

ці - лий день стри - ба - ю,   Нав - ко - ло по - гля - да - ю.   Та -

- ки ди - ва бу - ва - ють — Ух ти, ух ти, ух ти!   А нав-кру - ги сто чу - дес

Від зем - лі до не - бес,   Кож-на мить, ко - жен день, Як но - ва сто - рін - ка.   А

нав - кру - ги сто чу - дес   Від зем - лі до не - бес,

Все ці - ка во ме - ні, Зо - вуть ме - не Ух - тим - ко!

1. У нашому будинку
Всі звать мене Ухтимко,
А я маленький хлопчик,
Веселий, мов горобчик.
Я цілий день стрибаю,
Навколо поглядаю.
Таки дива бувають —
Ух ти, ух ти, ух ти!

Приспів:

А навкруги сто чудес
Від землі до небес,
Кожна мить, кожен день,
Як нова сторінка.
А навкруги сто чудес
Від землі до небес,
Все цікаво мені,
Зовуть мене Ухтимко!

2. Ух ти, яка комаха,
Яка зелена птаха,
Ух ти, стрибає промінь
Зайчатком золотим.
Ух ти — гуде машина,
Ух ти — цвіте шипшина,
Як хороше на світі —
Ух ти, ух ти, ух ти!

Приспів.

ДОБРИЙ ДЕНЬ, ЛЮДЯМ НА ЗЕМЛІ

Вірші і Музика І. Танчака

Доб - рий день, доб - рий день, ни - ви і по - ля.

Доб - рий день, доб - рий день, ма - тін - ко зем - ля.

Доб - рий день, доб - рий день, в не - бі жу - рав - лі. Приспів:

Доб-рий день, доб-рий день, лю-дям на зем - лі. Це для

нас по - смі - ха - єть - ся со - неч - ко, Со - ло -

-вей - ко спі - ва - є пі - сень. За - гля -

-да - є ве - сел - ка в ві - ко - неч - ко: «Доб - рий

день вам, доб - рий день». Це для день».

1. Добрий день, добрий день, ниви і поля.
Добрий день, добрий день, матінко земля.
Добрий день, добрий день, в небі журавлі.
Добрий день, добрий день — людям на землі.

Приспів.

Це для нас посміхається сонечко.
Соловейко співає пісень.
Заглядає веселка в віконечко:
«Добрий день вам, добрий день».

2. Добрий день, добрий день, гори і ліси.
Добрий день, добрий день, крапельки роси.
Добрий день, добрий день, квіти запашні.
Добрий день, добрий день — людям на землі

Приспів.

Добрий день, добрий день, дощик степовий.
Добрий день, добрий день, колос золотий.
Добрий день, добрий день, в морі кораблі.
Добрий день, добрий день — людям на землі.

Приспів.

ПОЛЬКА

Чеська народна пісня

Музична партитура польки в 2/4 такті. Пісня виконана в тональності Б-мінор. Динаміка починається на *mf* і змінюється на *f* у приспіві. Текст пісні українською мовою.

Ся - є в не - бі со - неч - ко, со - неч - ко, Зо - ло - те - є
до - неч - ко, до - неч - ко. Про - сить ві - тер хма - роч - ку, хма - роч - ку: «Гей, стан -
цю - єм по - леч - ку, по - леч - ку!» Тра - ля - ля - ля, тра - ля -
ля - ля! Гей, стан - цю - єм по - леч - ку! По - леч - ку! // По - леч - ку!

1. Сяє в небі сонечко, сонечко,
золотє донечко, донечко,
вітер бачить хмарочку, хмарочку:
«Гей, станцюєм полечку, полечку!»

Приспів.

Тра-ля-ля-ля, тра-ля-ля-ля.
«Гей, станцюєм полечку, полечку!» Двічі

2. Струни скрипки тонкі, тонкі,
звуки флейти дзвінкі, дзвінкі,
грайте, труби, голосніш, голосніш,
танок буде веселіш, веселіш.

Приспів.

Тра-ля-ля-ля, тра-ля-ля-ля.
Танок буде веселіш, веселіш! Двічі

3. Руки самі хлопають, хлопають,
ноги самі топають, топають,
дружить танець з піснями, піснями:
«Гей, співайте всі з нами, всі з нами!»

Приспів.

Тра-ля-ля-ля, тра-ля-ля-ля.
«Гей, співайте всі з нами, всі з нами!» Двічі

ВИЙДИ, ВИЙДИ, ІВАНКУ

Українська народна пісня

mf Весело, жваво

Вий - ди, вий - ди, І - ван - ку, За - спі - вай нам вес - нян - ку!

Зи - му - ва - ли, не спі - ва - ли — Вес - ни до - жи - да - ли!

1. Вийди, вийди, Іванку,
Заспівай нам веснянку!
Зимували, не співали —
Весни дожидали!
2. Весна, весна, наша весна
Та що ж ти нам принесла?
Старим бабам по кийочку,
А двічатам по віночку!
3. Звила ж я віночок вчора
Звечора,звечора
З зеленого барвіночку
Та й повісила на кілочку.

ТРАЛЯЛЯЙ

Вірші А. Качана

Музика А. Улицької

Весело, завзято

Вже зо - зу - лі чор-но-бро - ві по - ле - ті - ли за Ду-най. За-ли-шив-ся

Приспів:

у діб - ро - ві пе - ре - сміш-ник тра - ля - ляй. Тра-ля-ляй гні-зда не

ма - є, в теп-лий край не від - лі - та - є. Тіль - ки й зна - є, що зда-

-ля все ко - гось пе - ре - крив - ля: «Тра - ля - ля!..»

1. Вже зозулі чорноброві полетіли за Дунай.
Залишився у діброві пересмішник траляляй.

Приспів:

Траляляй гнізда не має, в теплий край не відлітає.
Тільки й знає, що здаля все когось перекирвля: «Тра-ля-ля!..»

2. Гей, послухай, траляляй! Ти даремно час не гай
Краще в дуплах до зими запасай собі корми.

Приспів.

ЯНЧИКУ-ПОДОЛЯНЧИКУ

Українська народна пісня

Ян - чи - ку - по - до - лян - чи - ку, По - плинть, по -
-плинь по Ду - най - чи - ку. Роз - че - ши си ку - че - ри - ці
Та чор-нень-кі ті бро - ви - ці. Ян - чи - ку - по - до - лян - чи -
-ку, По - плинть, по - плинть по Ду - най - чи - ку.

1. Янчику-подолянчику,
Поплинть, поплинь по Дунайчику.
Розчеши си кучериці
Та чорненькі ті бровиці.
2. Янчику-подолянчику,
Поплинть, поплинь по Дунайчику.
Вийди, вийди на вулицю.
Шукай собі по сестриці.
3. Янчику-подолянчику,
Поплинть, поплинь по Дунайчику.
Та візьмися попід бочки,
За веди-но свої скочки.

ВІТЕРЕЦЬ

Музика і вірші *І. Танчака*

1. Через луг пролітав вітерець,
Він мандрує завжди навпростець
Знає кожну стежину в гаю
І виспіває пісню свою.

Приспів

Ти лети, вітерець,
Через гори і ліси.
Що ти бачив і чув,
Звідкіля ти прибув,
Розкажи нам, розкажи.

2. Побував я в далеких краях
В полонинах, степах і лісах,
Та такої землі не знайдеш,
Де родився і де ти живеш.

Приспів

3. Облетів океани, моря
Бачив все, чим багата земля
Та багатства не йди, не шукай
Бо багатство твоє — рідний край.

Приспів

ПІВНИК

Латиська народна пісня (переклад Л. Клименко)

Весело

Тіль - ки ра - нок си - ній вста - не на зо - рі, Ку - ку - рі - ка

пів - ник Дзвін - ко на дво - рі. Дзвін - ко, пів - ни -

- ку, спі - вай, Ра - но ді - ток пі - дій - май.

1. Тільки ранок синій встане на зорі
Кукуріка півник дзвінко на дворі.

Приспів:

Дзвінко, півнику, співай
Рано діток підіймай. (Двічі)

2. Завтра починаються у нас жнива,
Буде працювати в полі вся рідня.

Приспів.

3. Будем в полі дружно жати ми ячмінь,
Буде чути нашу Пісню в далечінь.

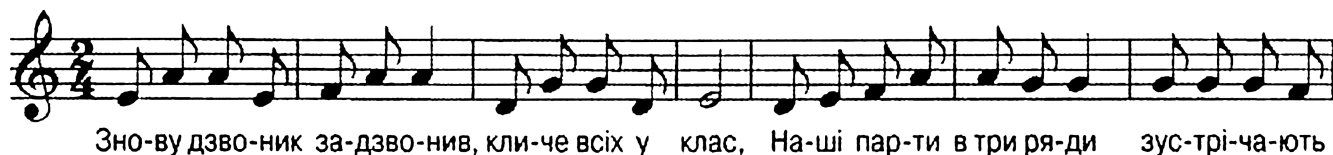
Приспів.

4. Нам потрібно завтра теж раніше встать,
Бо ніяк не можна в день такий відстать

НАША ВЧИТЕЛЬКА

Вірші Н. Іванової

Музика А. Олейнікової

Приспів:

1. Знову дзвоник задзвонив, кличе всіх у клас,
Наші парти в три ряди зустрічають нас.
Поспішаємо в клас без коливань:
Розкриває свій кордон нам країна знань

Приспів:

З вчителькою нашою по дорозі знань
Так цікаво мандрувати з кошиком питань.
Наша вчителька все знає, ми — одна сім'я,
В душі дітям засіває мудрості зерня.

2. Сніг летить, а, може, дощ лється за вікном —
З вчителькою нашою легко і тепло.
В серці кожному погляд із-під вій —
Ніби зітканий з надії і дитячих мрій.

ЗАХІД СОНЦЯ

Переклад з норвезької *М. Яскулка*

Музика *Е. Гріга*

Ніжно, не поспішаючи

На - хо - дить тїнь, і день пройшов, і згас - ло світ - ло в лі - сі. Ба -

-гря - нець зо - ло - том у - пав На зем - лю, тїми за - ві - са. В ве -

-чїр - нїй ти - шї ча - рїв - нїй Бе - рїз ше - по - чуть ві - ти... На

зем - лю знов при - хо - дять сни, Над сві - том ві - ють мрі - ї.

Находить тїнь, і день пройшов,
І згасло світло в лісі.
Багрянець золотом упав
На землю, тїми завїса.

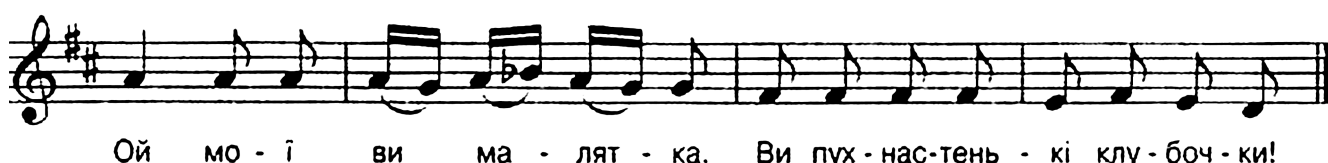
В вечірній тишї чарївній
Берїз шепочуть віти...
На землю знов приходять сни,
Над світлом віють мрії.

КУРЧАТКА

Вірші *Т. Муталлібова*

Музика *Г. Гусейнлі*

Весело, легко

1. Ціп, ціп, мої курчатка,
Ціп, ціп, ціп, мої малятка,
Ви пухнастенські клубочки.
Ви майбутні мої квочки.
Тут в траві густій привільно
Погуляти можна вільно,
Ой, мої ви курчатка.
Ой, мої ви малятка,
Ви пухнастенські клубочки!

2. Ціп, ціп, мої курчатка,
Ціп, ціп, ціп, мої малятка,
Ви пухнастенські клубочки.
Ви майбутні мої квочки.
Ой, підходьте ви напитись,
Дам зерна вам і водиці.
Ой, мої ви курчатка,
Ой, мої ви малятка,
Ви пухнастенські клубочки!

ПРОГУЛЯНКА З БАТЬКОМ

Індонезійська народна пісня

Весело

Бі-жить до-ро-га даль-ня-я, У не-бі — сон-ця жар. Зіб-равсь сьо-год-ні ра-но я Із
тат-ком на ба-зар. Ві - зок скри-пить ко-ле-са-ми, Ко-няч-ка ту - по - тить. Спі - ва - ем пі-сню
ве - се - ло Під цо - кан - ня ко - пит. Дуг - діг - даг - діг, дуг - діг - даг - діг,
Дуг-діг-даг-діг, дуг! Дуг-діг-даг-діг, дуг-діг-даг! Під цо-кан-ня ко - пит.

1. Біжить дорога дальня,
У небі — сонця жар.
Зібравсь сьогодні рано я
Із татком на базар.
Візок скрипить колесами.
Конячка тупотить.
Співаєм пісню весело
Під цокання копит.

Приспів:

Дуг-діг-даг-дг, дуг-діг-даг-діг.
Дуг-діг-даг-діг, дуг!
Дуг-діг-даг-діг. дуг-діг-даг!
Під цокання копит.

2. Татусь дозволив правити,
У руки віжки дав
Сам раджа міг би заздрити,
Якби про це він знав.
Бо я не гірш від раджив тих
Умію править сам,
І пісеньку не гірш від них
Я заспіваю вам!

Приспів:

Дуг-діг-даг-діг дуг-діг-даг-діг,
Дуг-діг-даг-діг, дуг!
Дуг-діг-даг-дг, дуг-діг-дат!
Я заспіваю вам!

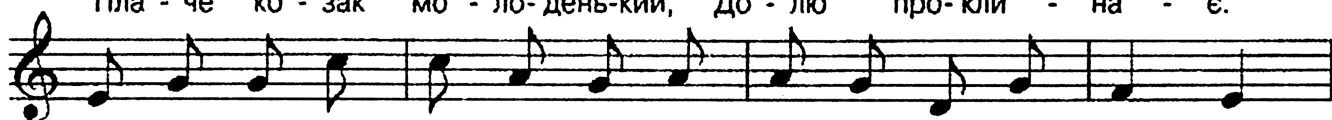
ГУДЕ ВІТЕР ВЕЛЬМИ В ПОЛІ

Вірші *В. Забіла*

Музика *М. Глинки*

1. Гу - де ві - тер вель - ми в по - лі, Ре - ве. ліс ла - ма - є.
Пла - че ко - зак мо - ло - день - кий, До - лю про - кли - на - є.

Гу - де ві - тер вель - ми в по - лі, Ре - ве, ліс ла - ма - є.

Ко - зак ну - дить - ся, сер - деш - ний, Що ро - бить — не зна - є.

1. Гуде вітер вельми в полі,
Реве, ліс ламає
Плаче козак молоденький,
Долю проклинає.
Гуде вітер вельми в полі,
Реве, ліс ламає,
Козак нудиться, сердешний,
Що робить — не знає.

2. Гуде вітер вельми в полі,
Реве, ліс ламає.
Козак стогне, бідолаха,
Сам собі гадає:
«Ревеш, вітре, та не плачеш,
Бо тобі не тяжко,
Ти не знаєш в світі горя,
То тобі й не важко».

ЗДРАСТУЙ, ШКОЛО!

Слова *Ф. Пантова*

Музика *М. Ведмедері*

Темп вальсу

На-ші літ-ні до-ро-ги й сте-жи-ни по-вер-ну-ли до шко-ли, у

клас. Бі-лі айст-ри, чер-во-ні жор-жи-ни зу-стрі-

ча-ють у ве-рес-ні нас! Здра-стуй, шко-ло, бар-вис-тий са-

до-чок і а-ле-я бе-рі-зок струн-ких! Здра-стуй,

здра-стуй, наш рід-ний ку-то-чок, ми щас-ли-ві в о-бій-мах тво-їх!

1. Наші літні дороги й стежини повернули до школи, у клас. Білі айстри, червоні жоржини зустрічають у вересні нас!

2. Пахнуть фарбою класи просторі, ой як хочеться нам до книжок! Ми від лісу, від степу і моря всі злетілись на перший дзвінок.

Приспів.

Здрастуй, школо, барвистий садочок і алея берізок струнких!
Здрастуй, здрастуй, наш рідний куточок, ми щасливі в обіймах твоїх!

Приспів.

3. Радість зустрічі, сміх і розмови. Скільки спогадів буде у нас! До навчання дзвінок кличе знову, за знанням вирушати нам час.

Приспів.

ДО-РЕ-МІ

Музика *Р. Роджерса*

ДО — го-роб-чи-ка гніз- до, РЕ — віт-рець се-ред де-рев.

МІ — ви знай-де-те са-мі, ФА — до нот у-сіх сло-ва.

СОЛЬ — про-соль-фед-жу-є ЛЯ, ЛЯ — під-хо-пить вся зем-ля,

СІ — у-сі спі-ва-ють, хто хо-че знов прий-ти у ДО.

ДО — горобчика гніздо,
РЕ — вітрець серед дерев,
МІ — ви знайдете самі,
ФА — до нот усіх слова.
СОЛЬ — просольфеджує ЛЯ,
ЛЯ — підхопить вся земля,
СІ — усі співають,
хто хоче знов прийти у ДО.

ПОСПІШАЙ ДО ШКОЛИ

Слова *В. Зінчені*

Музика *В. Лепеші*

Помірно. Весело

Зно-ву про-мінь сон-ця в лис-ті ме-рех-тить
Під мо-їм ві-кон-цем ве-ре-сень сто-їть.
Під мо-їм ві-кон-цем ве-ре-сень сто-їть.

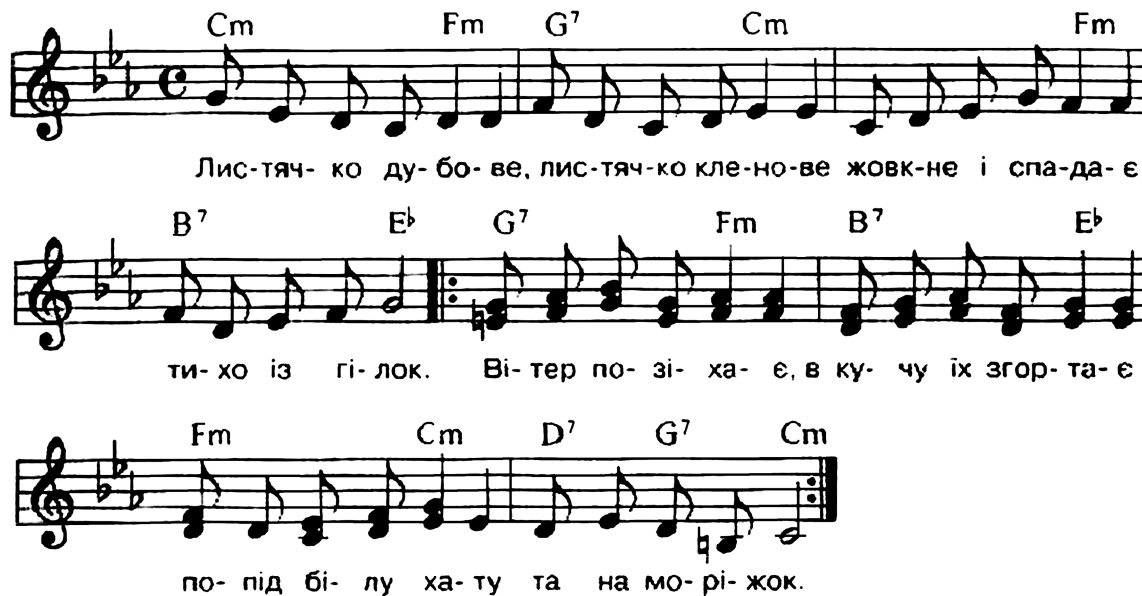
1. Знову промінь сонця в листі мерехтить.
Під моїм віконцем вересень стоїть. Двічі
2. З книгами в портфелі, з айстрами в руці,
а з-під стріх веселі скачуть горобці. Двічі
3. Осінь — та навколо стільки різних барв!
Поспішай до школи! — вересень сказав. Двічі

ОСІНЬ

Слова *К. Перелісної*

Музика *О. Зозулі*

Помірно

Лис-тяч-ко ду-бо-ве, лис-тяч-ко кле-но-ве жовк-не і спа-да-є
ти-хо із гі-лок. Ві-тер по-зі-ха-є, в ку-чу їх згор-та-є
по- під бі-лу ха-ту та на мо-рі-жок.

1. Листячко дубове,
листячко кленове
жовкне і спадає
тихо із гілок.
Вітер позіхає,
в кучу їх згортає
попід білу хату
та на моріжок.
2. Айстри похилились,
ніби потомились,
сонечка немає, —
спатоньки пора!
А красольки в'ялі
до землі припали,
наче під листочком
вогник догоря.

УКРАЇНА

Слова *Н. Іванюк*

Музика *М. Ведмедері*

Помірно

На ро- маш- ко- во- му
по- лі, де пта- хи жи- вуть на во- лі, там во-
ло- шок о- чі си- ні — це на рід- ній Ук- ра- ї- ні!

1. На ромашковому полі,
де птахи живуть на волі,
там волошок очі сині —
це на рідній Україні!
2. Там, де рік гірські потоки,
де ростуть стрункі осоки,
де озера журавлині —
це на рідній Україні!
3. На верхівках гір тумани,
і краса там незрівнянна,
чисті роси на калині —
це на рідній Україні!

ЗАГРАЙ МЕНІ, СКРИПАЛЮ

Українська народна пісня

Повільно

1. За- грай ме- ні, скри-па- лю, так, як то ко- лись бу- ва- ло, ста-

рень-ка нень-ка як ме- не в ко- лис- ці ко- ли- са- ла, ста-

рень-ка нень-ка як ме- не в ко- лис- ці ко- ли- са- ла.

1. Заграй мені, скрипалю, так,
як то колись бувало,
старенька ненька як мене
в колисці колисала.
2. Заграй-но пісеньку таку,
щоб серце заспівало,
в яким краю і де б не був,
щоб в рідний край скликала.
3. Заграй мені ще хоч разок
пісні моєї хати,
матусі голос — світ казок
я буду пам'ятати.

ОЙ ХОДИТЬ СОН

Українська народна пісня

Помірно

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 3/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, with lyrics written below it. The second staff continues the melody for the second line of the song. The notes are: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4-A4 (beamed eighth notes), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (half). The second staff continues with: C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (quarter), D3 (half).

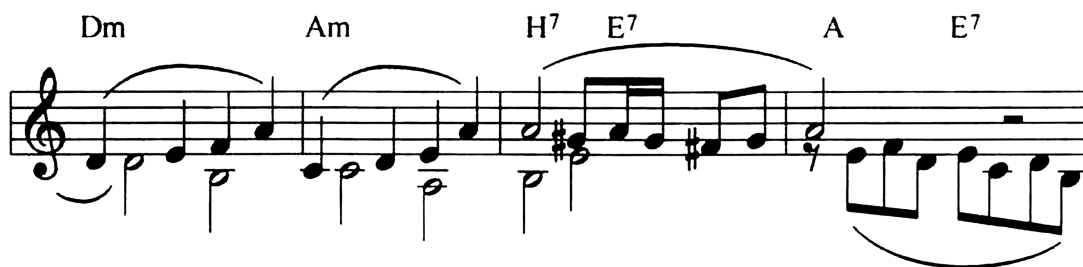
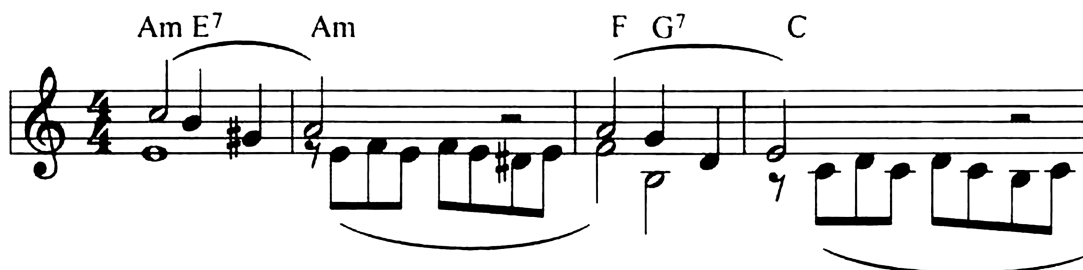
1. Ой хо- дить сон ко- ло ві- кон,
а дрі- мо- та ко- ло пло- та.

1. Ой ходить сон коло вікон,
А дрімота коло плота.
2. Питається сон дрімоти:
«Де ми будем ночувати?»
3. «А де хата теплесенька,
де дитина малесенька.
4. Туди підем ночувати
і дитину колихати».
5. «А в нас хата теплесенька,
і дитина малесенька!
6. Ходіть до нас ночувати
і дитину колихати».

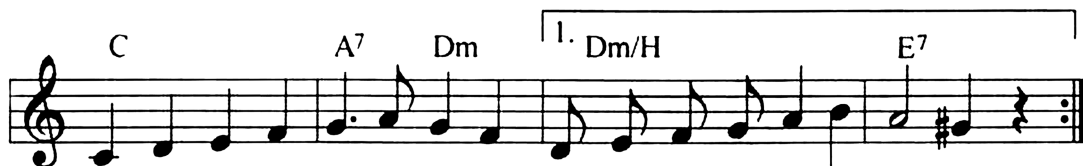
КОЛИСКОВА ШКОЛИ

Музика і слова *О. Лобової*

Помірно

За-ко-тив-ся день за об-рїй, о-пус-тив-ся ве-чїр доб-рий,
 Все за-тих-ло — лїс і рїч-ка, слон і пташ-ка не-ве-лич-ка,

і чак-лун-ка - ніч роз-кри-ла в не-бі зо-ря-ні віт-ри-ла.
 все за-тих-ло — і на-вко-ло

все за-сну-ло, на-вїть шко-ла.

1. Закотився день за обрїй,
 опустився вечїр добрий,
 і чаклунка-ніч розкрила
 в небї зоряні вітрила.

Все затихло — лїс і рїчка,
 слон і пташка невеличка,
 все затихло — і навколо
 все заснуло, навіть школа.

2. Дзвоник спить — затих до ранку,
 смїх пішов з шкїльного ганку,
 біля дошок сплять указки,
 а в книжках — чарівні казки.

Сплять шкїльні стїльці і парти,
 на стїні барвистї карти,
 і насилося журналам —
 в них лише найвищі бали.

3. Школа спить, вона втомилась,
 бо весь день старанно вчилась,
 і цвїркун співа поволї
 колискову рїднїй школі.

Закотився день за обрїй,
 опустився вечїр добрий,
 вітерець хмаркам шепоче
 казку зоряної ночї.

КОБЗАРСЬКА СЛАВА

Слова *О. Вовненко*

Музика *В. Лепешка*

Широко. Співуче

1. Ти слухав Коб-за-ря, ти чув його пе-чаль, що пі-сне-ю ли-

ла-ся із-під струн. Го-рі-ла, як зо-ря, і

ся-я-ла, як жар, ви-со-ка сла-ва коб-за-ре-вих дум.

Приспів.

Сла-ва, сла-ва, сла-ва, сла-ва, сла-ва коб-за-ре-вих дум.

1. Ти слухав Кобзаря,
ти чув його печаль,
що піснею лилася із-під струн.
Горіла, як зоря,
і сяла, як жар,
висока слава кобзаревих дум.

Приспів:

Слава, слава, слава, слава
кобзаревих дум.

2. Блищить, немов кришталь,
дзвенить в усіх серцях,
відлунюється в співі солов'їв.
Великим Кобзарем
оспівана в віках
чарівна мова рідної землі.

Приспів:

Мова, мова, мова, мова,
мова рідної землі.

ЇХАВ КОЗАК ЗА ДУНАЙ

Українська народна пісня

Помірно

1. Ї- хав ко- зак за Ду- най, ска- зав: «Дів- чи- но, про- щай!

Ти, ко- ни- ку во- ро- нень- кий, ска- чи та гу- ляй!»

«По- стій, по- стій, ко- за- че, тво- я дів- чи- на пла- че,

як ти ме- не по- ки- да- єш, — тіль- ки по- ду- май!»

1. Їхав козак за Дунай,
сказав: «Дівчино, прощай!
Ти, конику вороненький,
скачи та гуляй!» к собі очитай!»

«Постій, постій, козаче,
твоя дівчина плаче,
як ти мене покидаєш, —
тільки подумай!»

2. «Білих ручок не ламай,
ясних очок не стирай,
мене з війни зі славою
к собі очитай!»

Свиснув козак на коня:
«Оставайся здорова!
Як не згину, то вернуся
через три года!»

ЧОМ, ЧОМ, ЧОМ, ЗЕМЛЕ МОЯ

Слова *В Лебедової*

Музика *Д. Січинського*

Помірно

Чом, чом, чом, зем-ле мо-я, так лю-ба ти ме-ні, так лю-ба ти ме-ні?

Чом, чом, чом, зем-ле мо-я, ча-ру-є так ме-не кра-са тво-я?

1. Чом, чом, чом, земле моя,
так любя ти мені,
так любя ти мені?
Чом, чом, чом, земле моя,
чарує так мене краса твоя?
2. Чим, чим, чим манить мене
пташні твоєї спів, пахучий цвіт лісів?
Чим, чим, чим манить мене
вода річок твоїх, що тут пливе?
3. Тим, тим, тим, дитино, знай,
що тут ти в цвіті літ пізнала щастя цвіт.
Тим, тим, тим, дитино, знай,
що ті поля й ліси — твій рідний край.

ПРОЩАННЯ З ЖУРАВЛЯМИ

Музика і слова *О. Лобової*

Наспівно, з почуттям

The musical score is written in 6/8 time on a single treble clef staff. It consists of four lines of music. Above the staff, chords are indicated: Am, E7/H, Am/C, E7/H, Am, E7/H, Am/C, E7/H; Am, E7/H, Am/C, E7/H, Gm6/B, A7; Dm, G, C, G/H, A7; Dm, H7/D#, Am/E, E7, Am, Dm, E7. The lyrics are written below the staff, with some words underlined. The first line of lyrics is: "1. Від-лі-тають в да-ле-кі кра-ї-ни жу-рав-лі, ген за". The second line: "об-рій за-дум-ли-во ли-нуть від зем-лі, де все". The third line: "рід-ним бу-ло і зна-йо-мим... Сво-ю піс-ню ли-ша-ю-чи вдо-ма, та-не". The fourth line: "в не-бі за-дум-ли-вий клин — то ле-тять жу-рав-лі. 2. Від-лі-".

1. Відлітають в далекі країни журавлі,
ген за обрій задумливо линуть від землі,
де все рідним було знайомим...
Свою пісню лишаючи вдома,
тане в небі задумливий клин —
то летять журавлі.
2. Відлітають в далекі країни журавлі,
і курличе прощально долинам сірий клин.
їм насняться смереки високі
і широкі Дніпрові затоки...
Ну а там, де чужинна земля,—
не співають журавлям.
3. Відлітають в далекі країни журавлі,
не спиняють ані на хвилину мірний плин.
Я кричу журавлиному клину:
«Повертайтеся скоріш в Україну!
І озера, і грона калин
ждуть на вас, журавлі!»

МОЛИТВА

Слова *К. Перелісної*

Музика *М. Ведмедері*

Велично

Пош- ли нам, Бо- же, ма-лень-ким ді-тям, щас-тя, здо-ро-в'я на дов-гі

лі- та! Щас-тя, здо-ро-в'я, щас-тя, здо-ро-в'я, щас-тя, здо-ро-в'я на дов-гі лі- та!

1. Пошли нам, Боже,
маленьким дітям,
щастя, здоров'я
на довгі літа!

Приспів:

Щастя, здоров'я (*Тричі*)
на довгі літа!

2. Щоб виростили
розумні й сильні,
душею чисті
і серцем вільні.

Приспів:

Душею чисті (*Тричі*)
і серцем вільні.

ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯЯ

Слова *Т. Шевченка*

Музика *Я. Степового*

Повільно

1. Зо-ре мо- я ве- чір- ня-я, Зій- ди над го- ро- ю,

По- го- во- рим ти- хе- сень- ко В не- во- лі з то- бо- ю.

1. Зоре моя вечірняя,
Зійди над горою,
Поговорим тихесенько
В неволі з тобою.
2. Розкажи, як за горою
Сонечко сідає,
Як у Дніпра веселочка
Воду позичає.
3. Як широка сокорина
Віти розпустила...
А над самою водою
Верба похилилась.

НЕ ЩЕБЕЧИ СОЛОВЕЙКУ

Слова *В. Забіли*

Музика *М. Глинки*

Помірно

1. Не ще- бе- чи, со- ло- вей- ку, під вік- ном бли- зень- ко.

Не ще- бе- чи, ма- лю- сень- кий, на зо- рі ра- нень- ко.

Не ще- бе- чи, ма- лю- сень- кий, на зо- рі ра- нень- ко.

1. Не щєбєчи, соловєйку,
під вікном близєнько.
Не щєбєчи, малюсєнький,
на зорі ранєнько.
2. Твоя пісня дуже гарна,
ти гарно співаєш,
ти щасливий: спарувавсь
і гніздєчко маєш.
3. А я бідний, безталанний,
без пари, без хати,
не судилось мені в світі
весело співати.
4. Ти лєти, співай тим людям,
котрі веселятьсє,
вони піснею твоєю
будуть забавлятьсє.
5. А мені такая пісня
душу роздирає,
гирше б'єтьсє моє серце,
аж дух завмирає.

ГРИЦЮ, ГРИЦЮ, ДО РОБОТИ

Українська народна жартівлива пісня

Швидко

1. — Гри-цю, Гри-цю, до ро-бо-ти! В Гри-ця пор-ва-ні чо-бо-ти.

Гри-цю, Гри-цю, до те-лят! В Гри-ця ні-жень-ки бо-лять!

1. Грицю, Грицю, до роботи!
В Гриця порвані чоботи.
Грицю, Грицю, до телят!
В Гриця ніженьки болять!
2. Грицю, Грицю, молотити!
Гриць не здужає робити.
Грицю, Грицю, врубай дров!
Кахи-кахи! Нездоров!
3. Грицю, Грицю, роби хліб!
Кахи-кахи! Щось захрип!
Грицю, Грицю, іди їсти!
Ой, чекайте, де б тут сісти!

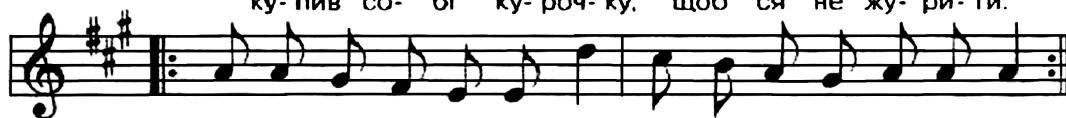
ГОСПОДАРСТВО

Українська народна пісня

Помірно

Не знав доб- рий чо- ло- вік, як у сві- ті жи- ти,
ку- пив со- бі ку- роч- ку. щоб ся не жу- ри- ти.

Як ку- роч- ка цю- ру- ру, те- пер же я не жу- ру.

1. Не знав добрий чоловік, як у світі жити,
купив собі курочку, щоб ся не журити.
Як курочка цю-ру-ру, тепер же я не журу.
2. Не знав добрий чоловік, як у світі жити,
купив собі качечку, щоб ся не журити.
Як качечка ках-ках-ках, як курочка куд-ку-дах
як курочка цю-ру-ру, тепер же я не журу.
3. Не знав добрий чоловік, як у світі жити,
купив собі гусочку, щоб ся не журити.
Як гусочка ге-ге-ге, як качечка ках-ках-ках...
4. Не знав добрий чоловік, яку світі жити,
дістав собі котика, щоб ся не журити.
Як котичок мав-мав-мав, як гусочка ге-ге-ге...
5. Не знав добрий чоловік, як у світі жити,
дістав собі собачку, щоб ся не журити
Як собачка гав-гав-гав, як котичок мав-мав-мав...
6. Не знав добрий чоловік, як у світі жити
купив собі овечку, щоб ся не журити.
Як овечка бе-бе-бе, як собачка гав-гав-гав...
7. Не знав добрий чоловік, як у світі жити,
купив собі кізоньку, щоб ся не журити.
Як кізонька ме-ме-ме, як овечка бе-бе-бе,
як собачка гав-гав-гав, як котичок мав-мав-мав,
як гусочка ге-ге-ге, як качечка ках-ках-ках,
як курочка куд-ку-дах, як курочка цю-ру-ру,
тепер же я не журу.

НОВОРІЧНА ПІСЕНЬКА

Музика і слова *Л. Яценка*

Радісно

В ща- сли- ву по- ру, в яс- ну го- ди- ну

ве- се- ла на- ша зі- йшла- сь ро- ди- на.

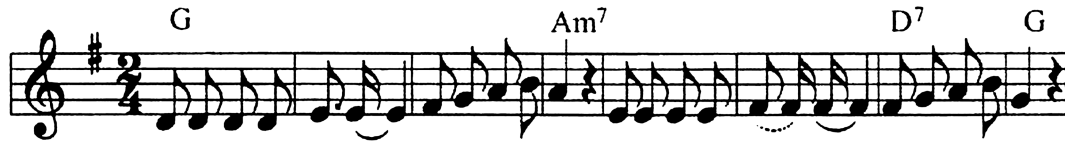
1. В щасливу пору,
в ясну годину
весела наша
зійшлась родина.
2. Хай наше свято
дзвенить піснями,
бо вже Новий рік —
ось тут між нами.
3. Нехай нас, друзі,
у Новім році
стрічає радість
на кожному кроці.
4. Щоби збулися
наші надії,
мудрі бажання
і світлі мрії.
5. На ріднім полі
сійся, родися,
жито, пшениця,
всяка пашниця.
6. І колосися,
народна ниво,
хай щедрим буде
українське жниво!

ЇЖАЧКИ ЗЕЛЕНІ

Слова *В. Степанова*
Переклад *О. Лобової*

Музика *Є. Карпенка*

Allegro moderato

Сніг лег-кий круж-ля-є, за- мі- та- є путь, ї-жа-чки зе-ле-ні ву-ли-ця-ми йдуть.

У міс-тах і се-лах, по-бли-зу рі-ки, по хат-ках-о-се-лях хо-дять ї-жач-ки.

Не ба-жа-ють ї-жачки по-вер-та-тись в ліс, а о-дин з них за-люб-ки йде у наш під'-їзд.

Чу-ти кро-ки — і за мить про-лу-на дзві-нок: на по-ро-зі в нас сто-їть та-то-ї-жачок.

на по-ро-зі в нас сто-їть та-то-ї-жачок.

1. Сніг легкий кружляє, замітає путь,
їжачки зелені вулицями йдуть.
У містах і селах, поблизу ріки,
по хатках-оселях ходять їжачки.

2. Світлофор червоним оком подививсь,
їжачкам відомо: зачекай, спинись!
Постовий з повагою дивиться услід:
їжачки, а знають, як ходити слід!

Приспів:

Не бажають їжачки
повертатись в ліс,
а один з них залюбки
йде у наш під'їзд.
Чути кроки — і за мить
пролуна дзвінок:
на порозі в нас стоїть
тато-їжачок.

Приспів.

3. Лагідно й привітно кожний з їжачків
обіймає міцно маму й малюків.
Сніг легкий кружляє, замітає путь,
їжачки-ялинки по домівках йдуть.

Приспів.

ГАРНИЙ ТАНЕЦЬ ГОПАЧОК

Українська народна пісня

Весело

Я нав-при-сяд-ки ска- чу, чо-біт-ка-ми ту- по- чу.

Ту- пу, ту- пу, ту- по- чу, на-че пташ-ка, я ле- чу.

Гоп, гоп. ту- по- чу, на-че пташ-ка, я ле- чу // я ле- чу.

1. Я навприсядки скачу, чобітками тупочу.
Ту-пу, ту-пу, тупочу, наче пташка, я лечу.

Приспів:

Гоп, гоп, тупочу, наче пташка, я лечу.

2. Тілі-тіль — веде смичок, гарний танець гопачок.
А бандура — брень, брень, брень, танцювали б цілий день.

Приспів:

Гоп, гоп, брень, брень — танцювали б цілий день.

ЧОБІТКИ МОЇ ЧЕРВОНІ

Музика і слова А. Житкевича

Жваво

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of five staves of music. The first four staves contain the vocal melody with lyrics underneath. The fifth staff contains a piano accompaniment with two first and second endings. The lyrics are: 'І ве-се-ло, і сер-ди-то чо-біт-ки мо-ї по-ши-то. Ма-бу-ть, що і чо-бо-тар мав у сер-ці Бо-жий дар, бо по-шив ме-ні чо-бо-ти для ці-ка-во-ї ро-бо-ти.'

1. І весело, і сердито
чобітки мої пошито.
Мабуть, що і чоботар
мав у серці Божий дар,
бо пошив мені чоботи
для цікавої роботи.
2. Чобітки мої червоні
за роботою в погоні,
вибивають — цок-цок-цок —
полечку і гопачок.
Лиш би музиченьки грали,
вони б добу танцювали.
3. Стану з друзями у коло,
закружляє все довкола.
Хай підківки цокотять,
барабани гуркотять.
Хто до танцю не лінивий,
той щасливий, той щасливий.

ТАНОК

Українська народна пісня

Тан-цю-ва-ла ри-ба з ра-ком, а мор-кви-ця з пас-тер-на-ком,

а ци-бу-ля з час-ни-ком, а дів-чи-на з ко-за-ком.

За чо-бо-том — чо-бі-ток: ду-же гар-ний в вас та-нок!

Танцювала риба з раком,
А морквиця з пастернаком
А цибуля з часником,
А дівчина з козаком.

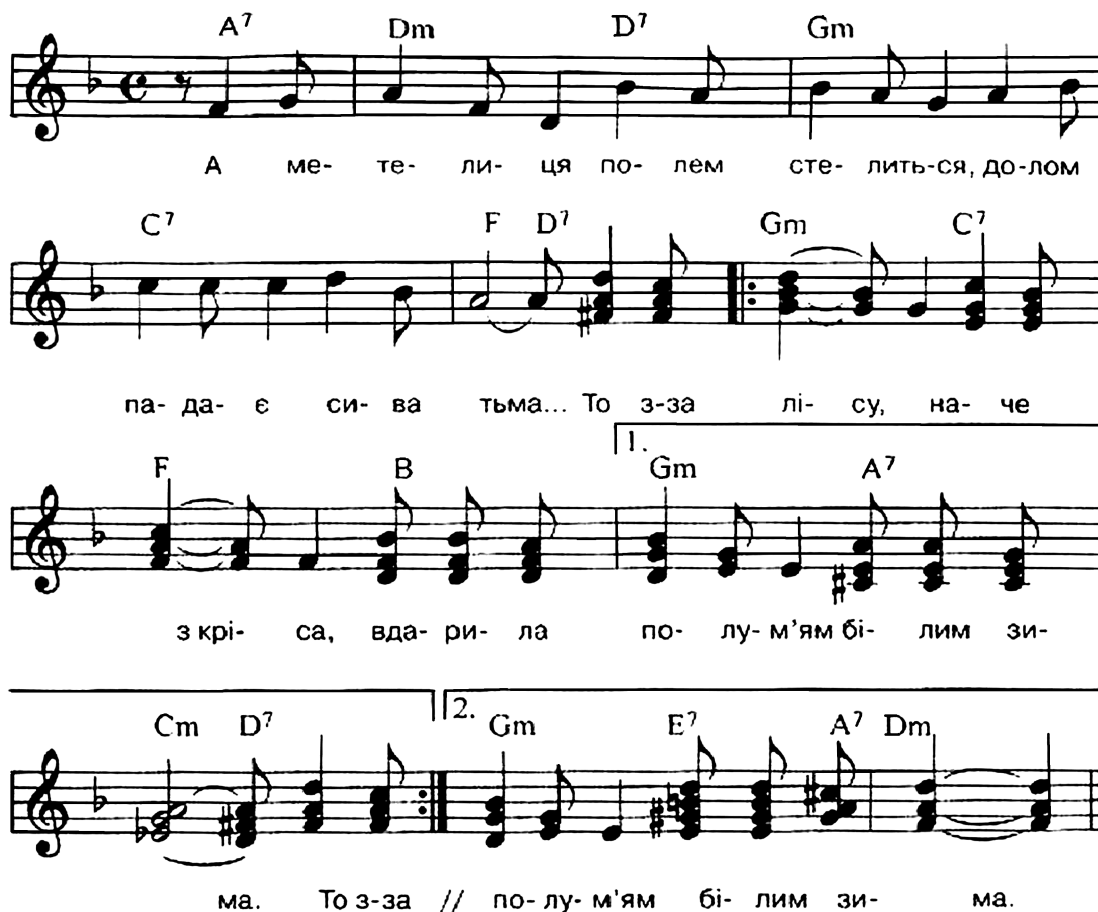
За чоботом — чобіток:
Дуже гарний в вас танок.

А МЕТЕЛИЦЯ...

Слова *В. Ярмуша*

Музика *О. Зозулі*

Жваво, весело

А ме-те-ли-ця по-лем сте-лить-ся, до-лом
па-да-є си-ва тьма... То з-за лі-су, на-че
з крі-са, вда-ри-ла по-лу-м'ям бі-лим зи-
ма. То з-за // по-лу-м'ям бі-лим зи-ма.

1. А метелиця
полем стелиться,
долом падає
сива тьма...
То з-за лісу,
наче з кріса,
вдарила полум'ям
білим зима

2. І як зойкнуло
сніговертями,
та на радість,
та на добро...
Цвітом інею
сад обсіяний,
Там є господарем
Дід Мороз.

3. А метелиця
долом стелиться,
перекочує через яр...
Усміхаючись,
роздуваючи
біле полум'я
аж до хмар!

ЧОМУ ВЕДМІДЬ УЗИМКУ СПИТЬ

Слова *О. Коваленкова*

Музика *Л. Кніпера*

Весело, жваво

1. По га- ляв- ці лі- со- вий, як мо- роз був міц- ний, йшов вед-

мідь в за- ти- шок свій в теп- лій шу- бі хут- ря- ній. До сво-

го і- шов бар- ло- га, не зби- ва- ю- чись з до- ро- ги, як про-

хо- див че- рез міст, став ли- си- ці він на хвіст. 2. Здій- ня-

Кінець

1. По галявці лісовій,
як мороз був міцний,
йшов ведмідь в затишок свій
в теплій шубі хутряній.

До свого ішов барлога,
не збиваючись з дороги,
як проходив через міст,
став лисиці він на хвіст.

2. Здійняла лисиця крик,
зашумів темний ліс,
і ведмідь злякався, втік,
на сосну стару поліз

На сосні веселий дятел
білці хатку конопатив,
він сказав: — Ходить навчись!
І куди стаєш, дивись!

3. Тоді вирішив ведмідь:
як зима — треба спать,
по стежинах не гулять,
на хвості не наступать.

У барлозі він без страху
взимку спить під сніжним дахом
і радіє неспроста,
що родився без хвоста.

ПОДОЛЯНОЧКА

Українська народна пісня

Не поспішаючи

1. Десь тут бу- ла по- до- ля- ноч- ка,
десь тут бу- ла мо- ло- де- сень-ка, тут во- на сі- ла,
тут во- на впа- ла, до зем- лі при- па- ла,
сім літ не вми- ва- лась, бо во- ди не ма- ла.

1. Десь тут була
    подоляночка,
десь тут була
    молодесенька,
тут вона сіла, тут вона впала,
    до землі припала
сім літ не вмивалась,
    бо води не мала.

2. Ой устань, устань,
    подоляночко,
ой устань, устань,
    молодесенька,
вмий своє личко,
    личко біленьке,
біжи до Дунаю,
    бери молоденьку,
бери ту, що скраю.

ТАНЦЮЙТЕ СИДЯЧИ

Слова *М. Пляцковського*

Музика *Б. Савельєва*

Переклад *Л. Горлача*

Весело

mf Fm C⁷

Ось ви, зро-бив-ши у-ро-ки, вто- ми-лись, вже і ря-док про-чи- та- ти не- си- ла.
Та не вста- вай- те, стіль- ця не ли-шай-те, спа-ти со- бі ли-ше не до-зво-ляй- те,

F⁷ Bm 1. Fm G^{7.5}

От- же, спо- чи- не не- хай ав- то-рuch-ка, от- же, зо-шит ля-же не-
за- мість за- ряд- ки, щоб на-стрій під-ня-ти.

2. G⁷ C⁷ Fm G⁷ C⁷ Fm

хай спо-чи-вать. тре- ба дру-зі, та- нець о- цей тан-цю-вать.

Приспів. Fm Gm⁻⁵ C⁷

Ру-ки на по-яс, ру-ки на по-яс по-став-те спо-чат-ку, по-
По-тім ді-стань-те, по-тім ді-стань-те мі-зин-цем до п'ят-ки, мі-

Gm⁻⁵ C⁷ Gm⁻⁵ C⁷ Gm⁻⁵ C⁷

став-те спо-чат-ку, влі-во і впра-во, влі-во і впра-во, пле-
зин-цем до п'ят-ки, ви-йде,—чу-до-во, ви-йде,—чу-до-во, все

Fm F⁷

чи-ма гой-дай-те, пле-чи-ма гой-дай-те. А на-ос-та-нок вам
в пов-нім по-ряд-ку, все в пов-нім по-ряд-ку.

Bm E^{b7} A^b C⁷

тре-ба за-няв-кать, кряк-нуть, за-ква-кать, за-хрю-кать, за-гав-кать!

Fm D^b G^b C⁷ Fm

Соло Хор...

Няу! Няу! Кря! Кря! Ква! Ква! Хрю! Хрю! Гав! Гав!

1. Ось ви, зробивши уроки, втомились,
вже і рядок прочитати несила.
Отже, спочине нехай авторучка,
отже, зошит ляже нехай спочивать.
Та не вставайте, стільця не лишайте,
спати собі лише не дозволяйте,
замість зарядки, щоб настрій підняти,
треба, друзі, танець оцей танцювать.

Приспів.

Руки на пояс поставте спочатку,
вліво і вправо плечима гойдайте,
потім дістаньте мізинцем до п'ятки,
вийде — чудово, все в повнім порядку.
А наостанок вам треба занявкать,
крякнуть, заквакать, захрюкать, загавкать!
Няю! Кря! Ква! Хрю! Гав!

2. Ви затанцюєте в гостях так само,
буде хвалити чия-небудь мама:
ліктями вазу ніхто не зачепить,
не прийдеться килим комусь вибивать...
І на перервах, і на іменинах,
як доведеться співати, мовчати,
замість зарядки, щоб настрій підняти,
треба, друзі, танець оцей танцювать!

Приспів

ЦЕ МОЯ УКРАЇНА

Слова *А. Камінчука*

Музика *М. Ведмедері*

Темп вальсу

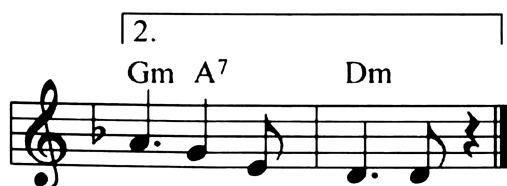
За- цві- та- є ка- ли- на, зе- ле- ні- є лі- щи- на,

сте- пом ко- тить- ся ди- во лу- на. Це мо- я Ук- ра- ї- на,

це мо- я Бать- ків- щи- на, що, як та- то і ма- ма, од- на!

// ма- ма, од- на!

1. Зацвітає калина,
зеленіє ліщина,
степом котиться диво-луна.

3. Нахилилась вербиця,
щоб напиться водиці,
заквітчала всю землю весна.

Приспів.

Це моя Україна,
це моя Батьківщина,
що, як тато і мама, — одна!

Приспів.

4. І зіркам колискові
шепчуть хвилі Дніпрові,
лине музика ніжна, ясна.

2. Пробудилась тополя
і безмежному полю
вже співає веснянки вона.

Приспів.

Приспів.

ГЕЙ, ТАМ НА ГОРІ СІЧ ІДЕ...

Стрілецька пісня

Маршово

1. Гей, там на го- рі Січ і- де, гей, ма-ли- но- вий стяг не- се,

гей, ма- ли- но- вий. На- ше слав- не то- ва- рист- во

гей, мар- ши- ру- є: раз, два, три.

1. Гей, там на горі Січ іде,
гей, малиновий стяг несе, гей, малиновий...

Приспів:

Наше славне товариство
гей, марширує: раз, два, три.

2. Гей, попереду кошовий,
гей, як той орел степовий, гей, як той орел..

Приспів.

3. Гей, отамане, батьку наш,
гей, веди, батьку, вперед нас, гей, веди, батьку...

Приспів.

4. Гей, повій, вітре, зі степів,
гей, дай нам силу козаків, гей, дай нам силу...

Приспів.

5. Гей, дай нам силу й відвагу,
гей, Україні на славу, гей, Україні...

Приспів.

ПІСНЯ ПРО БАРАБАНЩИКА

Слова *В. Товаркова*

Музика *Р. Русталова*

Переклад *В. Бойка*

В темпі маршу

mf

З дру-зя- ми ра-зом ру-ша-еш ти у не-зві-да-ну

путь, будь і стій-ким, і смі-ли-вим, будь ба-ра-

бан-щи-ком, будь! Будь ба-ра-бан-щи-ком, будь!

Вто-му не-хай від-га-ня-є в спе-ку, і

в дощ, і в ту-ман твій ба-ра-бан по-хід-ний,

вір-ний твій друг — ба-ра-бан, вір-ний твій друг — ба-ра-бан.

1. З друзями разом рушаєш
ти у незвідану путь,
будь і стійким, і сміливим,
будь барабанщиком, будь!
(Двічі)

Втому нехай відганяє
в спеку, і в дощ, і в туман
твій барабан похідний,
вірний твій друг — барабан.
(Двічі)

2. А в небезпеки годину,
в лютий страшний ураган
ти перешкод не лякайся —
першим удар в барабан.
(Двічі)

Як підростеш, то і в праці
юних стремлінь не забудь.
Будь і в роботі першим,
будь барабанщиком, будь!
(Двічі)

3. А як на подвиг великий
рідний позве тебе край,
першим прийди з барабаном,
першим похід нам заграй.
(Двічі)

Твій барабан допоможе
тісно ряди нам зімкнуть!
Сміло веди загони,
будь барабанщиком, будь!
(Двічі)

МУЗИКА ЗЕМЛІ

Музика і слова А. Житкевича

Співуче

1. По-слу- хай му- зи- ку зем- лі: в ній за- пах трав і сон- ця

лас- ка, у си- нім не- бі — жу- рав- лі,

а на до- ли- нах — див-на каз-ка. Спі- ва- є чис-те дже-ре-

ло, нав- ко- ло вквіт- ча- не бар- він- ком,

і піс-ня лю-дям на доб- ро лу- на- є ра- діс- но і

дзвін- ко. // лу- на- є ра- діс- но і дзвін- ко.

1. Послухай музику землі:
в ній запах трав і сонця ласка,
у синім небі — журавлі,
а на долинах — дивна казка.

Приспів.

Співає чисте джерело,
навколо вквітчане барвінком,
і пісня людям на добро
лунає радісно і дзвінко.

2. Послухай музику землі
і таємничу, і жадану.
Її акорди чарівні,
то звуки дивного органу.

Приспів.

3. Послухай музику землі
пізнай навколишню природу.
В ній ніжність наших матерів,
в ній сила вільного народу.

Приспів.

ЗАСМУТИЛОСЬ КОШЕНЯ

Слова П. Воронька

Музика І. Кириліної

Помірно

1. Зас-му-ти-лось ко-ше-ня — тре-ба в шко-лу йти що-

дня. І при-ки-ну-ло-ся вмиць, що у ньо-го хвіст бо-лить.

Ой, ой, ой!

Ой, ой, ой!

Ой, ой, ой!

Що у ньо-го хвіст бо-лить. 2. Дов-го

3. - - - - - Ко-ше-

ня кри-чить: «Ні-ко-ли! Кра-ще я пі-ду до шко-ли.

Ай, ай, ай!

Ай, ай, ай!

Ай, ай, ай!

Кра-ще я пі-ду до шко-ли».

1. Засмутилось кошеня —
треба в школу йти щодня.
І прикинулося вмить,
що у нього хвіст болить.
Ой, ой, ой! Ой, ой, ой! Ой, ой, ой!
Що у нього хвіст болить.
2. Довго думав баранець
і промовив, як мудрець:
«Це хвороба не проста,
треба різати хвоста.
Ой, ой, ой! Ой, ой, ой! Ой, ой, ой!
Треба різати хвоста».
3. Кошеня кричить: «Ніколи!
Краще я піду до школи.
Ай, ай, ай! Ай, ай, ай! Ай, ай, ай!
Краще я піду до школи».

УСМІШКА

Слова *М. Пляцковського*

Музика *В. Шайнського*

Помірно швидко

1. Від ус-міш-ки хмар-ний день яс-ніш, від ус-міш-ки за-сі-я ве-сел-ка в не-бі...

По-ді-лись ус-міш-ко-ю шед-ріш, і во-на не раз по-вер-неть-ся до те-бе.

І то-ді хмар-ки скли-ка в та-нець му-зи-ка дзвін-ка, і на скрип-ці ко-ник гра-є ве-се-

лі-ше... Із бла-кит-но-го струм-ка по-чи-на-еть-ся рі-ка, ну а друж-ба по-чи-

на-еть-ся з ус-міш-ки. Із бла- // міш-ки. // міш-ки.

1. Від усмішки хмарний день ясніш,
від усмішки засія веселка в небі...
Поділись усмішкою щедріш,
і вона не раз повернеться до тебе.

Приспів:

І тоді хмарки склика
в танець музика дзвінка,
і на скрипці коник грає веселіше...
Із блакитного струмка
починається ріка,
ну а дружба починається з усмішки.

2. Від усмішки сонячної вмить
найсумніший дощик плакати перестане,
сонний ліс ураз загомонить
і заплеще, мов долонями, листками.

Приспів.

3. Від усмішки йде до всіх тепло —
до слона і навіть до малої мишки...
Тож нехай, щоб добре всім було,
ніби лампочки, вмикаються усмішки!

Приспів.

ПІСЛЯМОВА

Сучасна школа приділяє величезне значення естетичному вихованню дітей. У школах вводяться такі предмети як: мистецтвознавство, краєзнавство, культурологія, історія міста, акторська майстерність, хореографія. Серед різноманітних видів дитячої художньої творчості важко переоцінити привабливість і ефективність хорового співу, естетична природа якого створює сприятливі передумови для комплексного виховання підростаючої особистості.

Через хорову діяльність відбувається прилучення дитини до музичної культури, а колективний спів — це прекрасне психологічне, моральне і естетичне середовище для формування кращих людських якостей. У шкільних хорах діти здобувають навички музичного виконавства, що дозволяють їм творчо виявляти себе в мистецтві.

ДОДАТКИ

ЕМОЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МУЗИКИ

СУМНА — журлива, занепокоєна, жалібна, щімка, засмучена, пригнічена, знебарвлена, знеможена.

СПОКІЙНА — просвітлена, дрімотна, світла, незворушна, байдужа, злагоджена, розважлива.

БАДЬОРА — жвава, бравурна, сяюча, завзята, промениста, моторна, розважальна.

ГЕРОЇЧНА — могутня, заклична, мужня, сильна, стійка, незламна, багатирська.

ЕНЕРГІЙНА — стрімка, швидка, активна, нетерпляча, прудка.

ЛІРИЧНА — чарівна, зворушлива, співуча, задушевна, замріяна, інтимна, сентиментальна.

РЕВОЛЮЦІЙНА — оптимістична, життєрадісна, волелюбна, сувора, гнівна, непохитна

НІЖНА — приємна, тиха, м'яка, легка, трепетна, слабка, наївна, приваблива, млосна.

ПРИСТРАСНА — запальна, невгамовна, нестримана, насичена, кипуча, буйна, бурхлива.

ПОЕТИЧНА — задумлива, мрійлива, зворушлива, скромна, благородна, духовна.

РАДІСНА — святкова, грайлива, весела, дзвінка, співуча, іскриста, захоплена.

ВЕЛИЧНА — триумфальна, помпезна, безмежна, величальна, піднесена, урочиста, вітальна.

ТРАГІЧНА — траурна, страшна, невтішна, вмираюча, скорботна, зловісна, вгасаюча.

ВОЛЬОВА — рішуча, напориста, настирлива, розмашиста, незалежна, переконлива, впевнена.

ГРАЦІОЗНА — елегантна, витончена, делікатна, капризна, вишукана, тендітна, вередлива.

ЛАСКАВА — лагідна, пестлива, сердечна, тепла, мила.

ЖАРТІВЛИВА — грайлива, незграбна, віртлява, недоладна, пустотлива, нашішкувата, кумедна, легковажна.

СХВИЛЬОВАНА — збуджена, бентежна, тривожна, насторожена, непокійна, поривчата.

ТАЄМНА — фантастична, космічна, ексцентрична, магічна, інтригуюча, загадкова.

ГРІЗНА — гнівна, розлючена, зла, тверда, владна, невпинна.

ВАЖКА — напружена, різка, масивна, невідступна, немилосердна.

МЕЛОДІЯ

Плавна, протяжна, проста, спокійно-стримана, граціозна, поривчаста, пристрасна, приємна, співуча, легка, чиста, смілива, рішуча, вольова, бурхлива, па-

тетична, прониклива, трепетна, задушевна, задумлива, романтична, полум'яна, загадкова, лукава, енергійна, стрімка.

РИТМ

Рівномірний, чіткий, виразний, впевнений, невиразний, в'язкий, легкий, лінійний, стриманий, твердий, непокірний,

танцювальний, поривчастий, пружний, маршовий, нерівномірний, переривчастий, чіткий.

ТЕМП

Дуже повільний, спокійний, повільний, бурхливий, помірний, стриманий, стійкий, маршовий, швидкий, стрімкий, кий, рухливий, легкий, танцювальний, бравуний, протяжний, грайливий, несповільнений, невпевнений, натхненний, впевнений,

ДИНАМІКА

Дуже тиха, тиха, помірно голосна, напружена, несмілива, вгасаюча, зацікавлена, виразна, барвіста, однак. нитна, невиразна, знебарвлена, могутня,

ТЕМБР

Яскравий, святковий, дзвінкий, прибарвний, світлий, прозорий, чистий, темний, зловісний, насичений, холодний, глухий, похмурий, соковитий, чарівний, м'який, тривожний, напружений, безрівний.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Музичне мистецтво*. Програма для загальноосвітніх навч. закл. 1—4 кл. / Л. О. Хлебникова, Л. О. Дорогань, І. М. Івахно, Л. Г. Кондратова, О. В. Корнілова, О. В. Лобова, Н. І. Міщенко
2. *Лобова О. В.* Музичне мистецтво: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О. В. Лобова. — Київ: Школяр, 2013. — 180 с.
3. *Аристова Л. С., Сергієнко В. В.* Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. С. Аристова, В. В. Сергієнко. — Київ: Видавничий дім «Освіта», 2015. — 128 с.
4. *Лобова О. В.* Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О. В. Лобова. — Київ: Школяр, 2015. — 176 с.
5. *Черкасов В. Ф.* Теорія і методика музичної освіти: навчальний посібник / В. Ф. Черкасов — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014. — 472 с.
6. *Гумінська О. О.* Уроки музики в загальноосвітній школі: [Методичний посібник] / О. О. Гумінська. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2004.
7. *Масол Л. М.* Методика навчання мистецтва у початковій школі: [посіб. для вчителів] / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Є. В. Белкіна та ін. — Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. — 256 с.

Навчальне видання

**МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО.
НОТНА ХРЕСТОМАТІЯ.
МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ,
3—4 клас**

Укладачі

**ЗОЛОТАРЬОВА Ольга Ігорівна
ТКЕМАЛАДЗЕ Зоя Павлівна**

Підп. до друку __. __. 2021. Формат 60×90/8.
Папір офсет. Друк офсет. Гарн. шкільна.
Ум. друк. арк. 11,0. Зам. № _____

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Надруковано _____